III. Actieplan

- Een Stad die ademt p.222
- Een Stad die evolueert p.244
- Een open en solidaire Stad p.262
- Een Stad die beweegt p.272
- Een dynamische en slimme Stad p.288
- Een voorbeeldige en participatieve Stad p.308
- Een Stad van nabijheid p.316

© copyright Pierre Dushime

Ambitie I: Een Stad die ademt

Om een gezonde omgeving en gezond leefklimaat te waarborgen voor de bevolking

l'AUC - Endeavour - S. Kampelmann - A. Athanassiadis - Office KGDVS

Strategische doelstelling 1:
Toegang tot openbare groene kwaliteitsruimten voor iedereen

Streefcijfer (2050) →Realisatie van 35% meer groene ruimten die toegankelijk zijn voor het publiek

Actie 1.1: Bestaande stedenbouwkundige instrumenten gebruiken om openbaar groene ruimten te creëren en te behouden

Sommige groene ruimten genieten momenteel geen wettelijke bescherming (toewijzing in een reglementair plan, plaatsing op een lijst, Natura 2000, natuurreservaat, enz.). Om ervoor te zorgen dat zij niet verdwijnen ten gunste van andere functies wil de Stad dat ze als parkzone opgenomen worden in het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP). Indien het GBP deze niet allemaal omvat, moet de opstelling van Specifieke Bestemmingsplannen (SBP) worden overwogen. Deze bescherming moet ook gelden voor nieuw openbare groene ruimten en de uitbreidingen daarvan.

Anderzijds worden sommige onbebouwde ruimten met akkers of bossen bedreigd omdat zij in het GBP zijn opgenomen als bebouwbare zones. In het kader van de huidige wijziging van dit plan zal de Stad ervoor pleiten dat deze percelen worden opgenomen in groene zones die landbouwactiviteiten mogelijk maken.

Ongeacht of de categorie van deze gronden wordt gewijzigd, is het nuttig om na te denken over andere zowel regelgevende als strategische instrumenten (masterplannen, SBP, voorkoopperimeters, enz.) die een kader bieden voor het gebruik van deze zones (landbouw versus natuur) en tegelijkertijd de ontwikkeling van de biodiversiteit waarborgen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: ++

Actie 1.2: Nieuwe openbare groene ruimten creëren en de omgevingskwaliteit van bestaande groene ruimten verbeteren

Om te waarborgen dat alle bewoners toegang hebben tot een groene ruimte in de buurt. In of nabij zones waar tekorten vastgesteld zijn, moeten nieuwe toegankelijke groene ruimten worden aangelegd. Dit zal indien mogelijk of relevant gedeeltelijk gebeuren door de terbeschikkingstelling van ruimten op percelen van publieke eigenaars of voornamelijk door de vergroening en opwaardering van reeds bestaande openbare ruimten (pleinen, enz.). Wat deze laatsten betreft, kan hun aanpassing tot groene ruimten worden uitgebreid door de aangrenzende wegen gedeeltelijk te omvatten. De verbetering van hun toegankelijkheid zal een prioriteit zijn. Ook begraafplaatsen zullen vanwege hun omvang belangrijke schakels zijn.

Ook moet er een vergroting plaatsvinden van de ecologische rijkdom en de ecosysteemdiensten van bestaande openbare groene ruimten waarvan sommige in slechte staat verkeren of zeer weinig biotoopdiversiteit vertonen. Daarom is het noodzakelijk om de beheermethoden te diversifiëren en tegelijkertijd rekening te houden met het fenomeen klimaatverandering. Het is belangrijk om:
- zo snel mogelijk de voorrang te geven aan de aanplanting van resistentere inheemse soorten;
- ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk systemen voor geïntegreerd beheer van regenwater (GBR) geïnstalleerd worden om te voorkomen dat leidingwater wordt gebruikt om water te geven;
- in te spelen op de multifunctionaliteit van deze openbare groene ruimten om te zorgen voor een evenwicht tussen de verschillende gebruiksmogelijkheden ervan.

Voor grootschalige parken (>1ha) moet de aanleg van "beschermde" natuurgebieden worden overwogen. Het zal hierbij gaan om kleine reservoirs voor biodiversiteit die op natuurlijke wijze worden beheerd en niet toegankelijk zijn voor het publiek. Deze ruimten zouden minstens 10% van de groene ruimte waar zij zich bevinden kunnen beslaan. Op een andere schaal zullen pocket parks zeer nuttig zijn in de dichtstbevolkte gebieden om de bewoners en gebruikers adem- en rustplaatsen te bieden.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten - Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 2:
De ontwikkeling van een groen netwerk, ter ondersteuning van actieve vervoerswijzen

Streefcijfer (2050) →Aanleg van 50 km groen netwerk

Actie 2.1: De beste route bepalen voor groene continuïteit

Om het hierboven voorgestelde netwerk te voltooien, moeten de groene ruimten zo gemoedelijk mogelijk met elkaar worden verbonden. Dit netwerk zou kunnen worden aangelegd in de Europese Wijk en in het lager gelegen Laken op basis van de daar uitgevoerde Masterplans voor vergroening. Voor de rest van het grondgebied is het nuttig om nauwkeurigere studies uit te voeren om deze groene continuïteit te verfijnen op basis van verschillende criteria, zoals de snelheid van het traject, de breedte en de hiërarchie van de wegen, de aanwezigheid van reeds begroeide ruimten (laan met bomenrijen), de verzadiging van de ondergrond (waardoor de mogelijkheid tot beplanting afneemt), het gebruik van verbindingswegen, enz. Deze biodiversiteitschakels zullen ook actieve vervoerswijzen ondersteunen, evenals gezondheidsparcours in overeenstemming met het Gewestelijke Running Plan. Deze verbindingen moeten uiteraard worden bekeken in gewestelijk en grootstedelijke context, in partnerschap met naburige gemeenten en gewesten.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: +

Actie 2.2: Het Bomenplan prioritair uitvoeren in strategische zones

De uitvoering van dit groene netwerk in het kader van het Gemeentelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling sluit in het bijzonder aan op het gemeentelijk Bomenplan. Ontwikkeld rond 3 assen: het bestaande bomenerfgoed behouden, het aantal bomen in Brussel opvoeren en de bevolking activeren en sensibiliseren; het Bomenplan zal in het GemPDO de manier vinden om zijn actie te prioriteren volgens de vastgestelde tekorten aan groene ruimte en de strategische locatie om zoveel mogelijk bomen te planten. Op basis van het hier ontwikkelde groene netwerk zullen het Bomenplan en het GemPDO elkaar aanvullen om deze doelstelling te ondersteunen.

Om ervoor te zorgen dat de bomen zich, ondanks perioden van droogte, goed ontwikkelen, hebben zij een grote hoeveelheid grond zonder verharding nodig. De voorkeur gaat uit naar inheemse soorten die in groepjes geplant worden want dit zorgt voor meer veerkracht dan het planten van afzonderlijke bomen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten - Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg
- Prioriteit: +

Actie 2.3: Invoering van een systeem van "extra premies" als aanvulling op de gemeentelijke natuurpremies

De Stad Brussel geeft haar inwoners premies om hen aan te zetten tot een beter beheer van huishoudelijk afval, de vergroening van hun wijk, of een betere controle van hun energie- en waterverbruik. Voor zowel particulieren als bedrijven kent de Stad in het kader van haar Klimaatplan ook premies toe voor het vergroenen van daken, het plaatsen van zonneboilers, het doorlaatbaar maken van de bodem, het opvangen van regenwater of het laten infiltreren ervan in de bodem. Er zal een systeem van extra premies in aanvulling op de bestaande premies worden opgezet voor kleinschalige collectieve initiatieven wanneer zij voorstellen om de "gemeenschappelijke ruimten" van de bewoners (hart van een blok, binnenplaats van een gebouw, gemeenschappelijke tuinen, privésteegjes, enz.) op te waarderen op basis van criteria die vergelijkbaar zijn met die van de bestaande premies.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 3:
De natuur terugbrengen naar de stedelijke ruimte

Streefcijfer (2030) →Aanleg van 10% koude grond bedekt met planten (minimale diepte van 1 m) bij alle nieuwe projecten voor openbare ruimte in de Vijfhoek, het Oude Laken en de Noordwijk

Actie 3.1: Uitvoeren van pilotprojecten voor het ontharden en vergroenen van de binnenste delen van blokken

Op basis van de studie die tot doel heeft aanbevelingen op te stellen voor projecten om de binnenkanten van blokken in Laken te transformeren, moet een testblok worden aangewezen waarvoor een pilotproject kan worden ontworpen met het oog op de ontharding en vergroening ervan. Op korte termijn zal de voltooiing van dit project het mogelijk maken om de nodige lessen te trekken om, waar mogelijk, de aanbevelingen van deze studie om te zetten naar andere wijken van de Stad, en met name naar wijken waar de binnenste delen van de blokken dichtbebouwd zijn.

- Locatie: Nexus Noordlus
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit:+

Actie 3.2: Een strategie ontwikkelen om de bodems in de Stad Brussel te ontharden en om de openbare ruimten en terreinen te vergroenen

De ontharding en vergroening van de stedelijke ruimte heeft een positieve impact op het hitte-eilandeffect en op de vermindering van het risico op overstromingen. Bij de heraanleg van een openbare ruimte is het van essentieel belang een algemene visie te integreren die erop gericht is de projecten zoveel mogelijk te ontharden en te vergroenen, en tegelijkertijd een geïntegreerd beheer van regenwater aan te bevelen. Naast de vergroeningsstudies in de Europese Wijk en Laken verdienen een aantal pleinen en straten het om te worden onthard zodat ze groene ruimten worden die het netwerk van parken aanvullen. Tot de mogelijkheden behoren in het bijzonder ruimten die momenteel geen echte functie hebben (geen terugkerend evenement zoals een markt waarvoor enige verharding nodig is) en die gelegen zijn in wijken met veel verharding.
Daarom is het zinvol om een volledige atlas van openbare ruimten in de Stad Brussel op te stellen.

Naast de openbare ruimte moet de Stad Brussel, waar mogelijk, ook deelnemen aan de ontharding van haar grondgebied, met name via haar grond. Ook de inspanningen om de omgeving van sportterreinen te vergroenen, moeten worden gehandhaafd en versterkt. Ook de particuliere sector moet hieraan meewerken, met name door oppervlakken met volle grond in de inspringstroken van gebouwen te handhaven.

Deze gebieden "waar de natuur terug tot leven komt", vereisen regelmatig en duurzaam onderhoud en zelfs intensief onderhoud in de eerste jaren na de aanplanting (besproeiing, bedekken met stro, enz.). Daarom moet de Stad worden uitgerust met voldoende personeel en technische capaciteiten om dit onderhoud uit te voeren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg/ Dienst Cultuur, Jeugd en Sport/Departement Openbare en groene ruimten/Departement Openbaar Onderwijs/Departement Grondregie
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 4:
Gemeentelijke en openbare gebouwen als actoren in de verbetering van het "stadsklimaat"

Streefcijfer (2030) →Verhoging met 300% van het dakoppervlak van openbare gebouwen van de Stad met klimaatvriendelijke elementen (intensieve/extensieve groene daken, daken met lichte kleur, daken met stadsmoestuinen)

Actie 4.1: Een beleid voeren om daken te activeren om de oververhitting van openbare gemeentelijke gebouwen te voorkomen

Dit werk zal worden uitgevoerd op basis van een studie waarin het potentieel voor de opwaardering van daken op gemeentelijke complexen wordt geanalyseerd en aan de hand waarvan plaatsen als prioritair worden aangewezen voor de ontwikkeling van groene daken of waar lichte daken zeer nuttig zouden zijn om oververhitting van gebouwen te voorkomen. Voor productieve of recreatieve doeleinden zouden zij ook als drager kunnen dienen voor de ontwikkeling van stadslandbouw of fotovoltaïsche panelen. Deze prioritaire locaties moeten minstens 500 m^2 dakoppervlak beslaan om het effect te versterken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: +

Actie 4.2: Vergroening van de gevels en muren van openbare gebouwen

In het kader van de actie "Samen vergroenen", een initiatief van de Stad Brussel, is het belangrijk om te beschikken over voorbeeldsites die de doeltreffendheid en de meerwaarde van de vergroening van de bebouwde omgeving aantonen en zo de burgers aansporen om hetzelfde te doen. Er wordt bijvoorbeeld voorgesteld om de kans te grijpen die renovatieprojecten bieden voor de vergroening, waar mogelijk, van gemeentelijke gevels en muren met klimplanten, met uitzondering van gevels die deel uitmaken van het erfgoed. Testblokken, die grotendeels eigendom zijn van de Stad Brussel, zullen de drager worden van deze vergroening in wijken met veel verharding en zo een aanvulling vormen op het groene netwerk dat gewenst wordt in het GemPDO. Deze actie zou ook kunnen worden uitgebreid naar muren of gevels van andere overheidsinstanties, zoals de sokkel van sommige stations. Naast deze beplanting kunnen ook voorzieningen ter bevordering van de biodiversiteit worden aangebracht. Openbare gebouwen moeten tevens dienen als dragers voor energieproductie (zie actie 14.1)

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit:+

Strategische doelstelling 5:
Onze grondgebieden aanpassen aan de migratie van soorten

Streefcijfer (2030) →500 premies toegekend in het kader van biodiversiteit

Actie 5.1: Biodiversiteitsreservoirs opwaarderen en in stand houden

Op basis van de conclusies van de studie Biodivercity uitgevoerd door de Stad Brussel zal de stad prioritaire locaties aanwijzen waar maatregelen moeten worden genomen om ruimten te creëren voor de ontwikkeling van een rijke en gevarieerde biodiversiteit. Er moet ook rekening worden gehouden met het aquatische milieu. In deze natuurlijk beheerde zones zou de menselijke aanwezigheid eventueel kunnen worden toegestaan maar sterk worden beperkt door te vermijden dat er voorzieningen worden geïnstalleerd die het verblijf bevorderen.

Enkele sites zijn als prioritair aangemerkt, zoals het stadsbos van Neder-Over-Heembeek, dat bekend staat om zijn amfibieënpopulaties en talrijke waterrijke gebieden herbergt, waaronder de oevers van de Tweebeek, het Terkamerenbos, de enige Natura 2000-site en de enige centrale zone van het Brusselse ecologische netwerk op ons grondgebied, en het Anne Frankbos in Haren dat erkend is voor zijn grote ecologische waarde.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten - Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie
- Prioriteit: ++

Actie 5.2: Ecologische corridors aanwijzen en voorzieningen voor fauna creëren in de omliggende openbare en particuliere ruimte (bebouwd of onbebouwd)

Het doel van een ecologische corridor is de functionele overgang van soorten van het ene natuurlijke milieu naar het andere te bevorderen. Deze corridor verbindt dus verschillende populaties en bevordert de verspreiding en migratie van soorten, alsook de rekolonisatie van verstoorde/geïsoleerde milieus. Het doel is een echt netwerk van ecologische corridors te creëren via het in het GemPDO ontwikkelde groene netwerk maar ook de installatie van voorzieningen om fauna te verwelkomen of de verplaatsing ervan te bevorderen, zoals nestkasten voor vogels, schuilplaatsen voor vleermuizen, insectenhotels, "ecoducten" en "paddentunnels", enz. De plaatsing van deze voorzieningen zal gebeuren in overleg met Leefmilieu Brussel en Natagora, na analyse van de specifieke kenmerken van elke locatie en wijk.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat en Stad in transitie - Departement Openbare en groene ruimten - Leefmilieu Brussel - Buurtgemeenten - Vlaams Gewest
- Prioriteit:+

Actie 5.3: Een donker netwerk voor nachtelijke fauna en flora creëren

Samen met de identificatie van ecologische corridors wil de Stad Brussel een donker netwerk aanbrengen om er de openbare verlichting, die hinderlijk is voor de levenscyclus van de nachtelijke fauna en flora, te beperken. Aangezien 78% van het openbare verlichtingspark door de gemeenten wordt beheerd, zal de Stad Brussel technische aanbevelingen doen, zoals de richting en het type verlichting dat moet worden gebruikt volgens de stedelijke context, waarbij met name slimme verlichting wordt overwogen om deze efficiënter, zuiniger en ecologischer te maken. Dit laatste zou bijvoorbeeld intermitterende verlichting met een aanwezigheidsmelder kunnen voorstellen wanneer voetgangers of fietsers passeren in de woonwijken met lage dichtheid van Haren en Neder-Over-Heembeek. Er moet worden overwogen om de parken 's nachts te sluiten of ze niet te verlichten.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat en Stad in transitie - Sibelga - Leefmilieu Brussel
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 6:
Een biodiversiteitsvriendelijke context creëren in het kader van stedelijke en architecturale projecten

Streefcijfer (2030) →100% van de nieuwe projecten in de openbare ruimte en in openbare/particuliere gebouwen van de Stad integreren biodiversiteitsvriendelijke elementen

Actie 6.1 De uitvoering van gemeentelijke projecten afhankelijk maken van een bodemanalyse

De bodem herbergt 25% van de biodiversiteit in de wereld. Het is echter een hulpbron die rechtstreeks bedreigd wordt door de verstedelijking en die zich zeer langzaam vernieuwt in vergelijking met de menselijke schaal. Het is dan ook van essentieel belang om deze te behouden en op te waarderen. Daarom moet vóór de uitvoering van elk project door de Stad Brussel systematisch de Index voor Bodemkwaliteit (IBKB) worden geëvalueerd als besluitvormingsinstrument om de relevantie van het project te beoordelen. Deze index is een kwantitatieve indicator die de kwalitatieve toestand van de bodem van een perceel beschrijft (in %) door het uitvoeren van een reeks laboratoriumtests en -analyses op bodemmonsters. Het maakt het mogelijk om de vergelijking tussen het toekomstige grondgebruik en de huidige kwaliteitstoestand ervan optimaal te oriënteren. Het doel is om, waar mogelijk, ernaar te streven om de bodem van de beste kwaliteit toe te wijzen aan de ontwikkeling van de natuur en biodiversiteit, landbouw, koolstofsekwestratie, infiltratie van regenwater en de bodem van de slechtste kwaliteit toe te wijzen aan gebouwen, wegen, enz.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Klimaat en Stad in transitie - Departement Openbare en groene ruimten - Departement Openbaar Patrimonium - Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel
- Prioriteit:+

Actie 6.2: Biodiversiteitspremies vaststellen en creëren

Het gaat erom de bestaande reeks premies, waarvan sommige al een onmiskenbaar effect op de biodiversiteit hebben, aan te vullen. Er moet worden onderzocht welke nieuwe premies moeten worden ingevoerd om "schakels" voor biodiversiteit tot stand te helpen brengen (aankoop van schuilplaatsen voor fauna, aankoop van grote, hoge bomen, aanleg van een boomgaard, enz.).

Naar het voorbeeld van het Boscompensatieconcept in Vlaanderen wordt hier beoogd om de vernietiging van ruimten of elementen van ecologisch belang te compenseren door middel van een compensatie "in natura", met een mogelijke weging in verhouding tot het ecologische belang van het verloren gegane element, of "in geld" dat zou worden gebruikt voor de financiering van projecten voor natuurbehoud door overheidsinstanties of verenigingen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie
- Prioriteit: ++

Actie 6.3: Een biodiversiteitsontwikkelingsplan opstellen voor architecturale en stedenbouwkundige projecten

Het gaat erom een ambitieus en duidelijk kader te scheppen met het oog op het ontwikkelen van de natuur en het bereiken van een zekere duurzaamheid in alle projecten van de Stad Brussel (openbare of particuliere ruimte) en voor de grote projecten van andere openbare en particuliere actoren. Daartoe moet het plan verschillende kwesties aanpakken zoals groene daken met een striktere visie op de toepassing ervan dan de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening, de toepassing van de aanbevelingen "Natuur en Duurzaamheid" in het kader van de opstelling van overheidsopdrachten, lawaai door meer bepaald de organisatie van grote evenementen in bepaalde gevoelige groene ruimten te beperken, of zelfs materialen. Voor hetzelfde thema kunnen deze elementen zelfs per wijk van de Stad verschillen op grond van de intrinsieke specifieke kenmerken ervan.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat en Stad in transitie/Leefmilieu Brussel/Vzw's die actief zijn op dit vlak
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 7:
Gemakkelijkere toegang tot land voor landbouwberoepen

Streefcijfers (2030) →Inzet van 10 nieuwe hectares voor professionele stadslandbouw

Actie 7.1: Een geel en bruin netwerk creëren om de stadslandbouw te ondersteunen

Deze actie beoogt de identificatie van potentiële productieve gebieden op het gemeentelijke grondgebied maar ook binnen de grond van de Stad Brussel buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zodat een voedselgordel kan worden aangelegd. De plaats van het netwerk zal worden bepaald aan de hand van een studie in samenwerking met de betrokken diensten en afdelingen.

Al deze geïnventariseerde gebieden zullen worden geprioriteerd op basis van een analyse met meerdere criteria waarbij rekening wordt gehouden met: bestemming feitelijk en van rechtswege, mogelijke exploitatiebeperkingen (vervuiling, pacht, oneffen terrein, overstromingen, eigenaars), bodemkwaliteit, toegankelijkheid (mobiliteit, toegang tot water, afstand tot productverwerkingscentra, enz.), beschikbare oppervlakken, enz. Op basis van deze inventarisatie zullen de gronden met het grootste potentieel worden aangewezen met het oog op de ontwikkeling van duurzame landbouwclusters via, eventueel, een beleid voor verwerving van bijkomende aangrenzende gronden om deze strategische clusters te versterken. Deze zullen bij voorkeur ter beschikking worden gesteld van landbouwers die zich bezig houden met een duurzame, milieuvriendelijke landbouw.

Daartoe zou het verkrijgen van een (lopend of reeds verworven) kwaliteitslabel een voorwaarde kunnen zijn voor de toekenning van een huurcontract/huurovereenkomst. Drie potentiële clusters voor duurzame landbouw werden geïdentificeerd: de Trassersweg met een speciale focus op agrobosbouw, rond de stadsboerderij van Neder-Over-Heembeek met toegang tot groenteteelt en de serres van Sterrebeek als boomkwekerij voor de Stad Brussel en incubator voor stadslandbouwprojecten. Ten slotte zouden de producten van deze duurzame landbouw kunnen worden gebruikt in het voor Haren geplande voedselcentrum of kunnen worden verkocht op markten die plaatsvinden op het grondgebied van de Stad.

- Locatie: Neder-Over-Heembeek, Haren
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Cartografie en tekenen + OE Klimaat en Stad in transitie - Leefmilieu Brussel - Vlaams Gewest en betrokken gemeenten in dit gewest
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 8:
Lokale eigen voedselproductie voor duurzame landbouw

Streefcijfer (2030) →Toename van 50% van de bebouwde oppervlakte (in m^2 toegekend aan moestuinen)

Actie 8.1: De gelegenheid van nieuwe ontwikkelingsprojecten aangrijpen om collectieve moestuinen op de terreinen van de Stad Brussel zoveel mogelijk te behouden en bestendigen

Veel gemeentelijke terreinen worden momenteel (al dan niet via een overeenkomst) gebruikt voor moestuinen. De meeste van deze terreinen zijn echter bouwgronden zoals bedoeld in het GBP. De landbouw speelt een belangrijke economische, ecologische en sociale rol, het is belangrijk om te streven naar het waarborgen van de duurzaamheid ervan in het kader van ontwikkelingsprojecten en ze daarom wettelijk te beschermen. Het GBP zou hier een gepast instrument voor kunnen zijn maar ook andere instrumenten kunnen eventueel ter aanvulling worden gebruikt (masterplans, SBP, enz.).

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: ++

Actie 8.2: Fruitbomen planten in de openbare ruimte

Om stadsbewoners weer in contact te brengen met de natuur en met duurzame voeding wordt voorgesteld om fruittuinen aan te leggen in de openbare ruimte zoals in openbare parken, in speeltuinen om een educatieve rol te vervullen, in overblijvende ruimten, enz.

De voorkeur moet uitgaan naar locaties die gelegen zijn langs het actieve netwerk met het oog op het plukken van fruit door wandelaars of in de semilandelijke wijken van het gemeentelijke grondgebied. Deze fruitboomplantages zullen ook dienen als schuilplaats en voedselbron voor wilde dieren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Groene en openbare ruimten - Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: +

Actie 8.3: Gemeente-eigendommen mobiliseren en uitrusten met voorzieningen voor stadslandbouw

De Grondregie van de Stad Brussel en het OCMW zijn twee grote vastgoedbeheerders die over heel wat terreinen beschikken die momenteel (al dan niet via een overeenkomst) worden gebruikt voor moestuinen. Met het oog op de instandhouding van landbouwzones en terreinen die hiervoor geschikt zijn, zullen deze twee overheidsinstanties officieel worden belast met de ontwikkeling van een netwerk van moestuinen. Dit zal het mogelijk maken om zoveel mogelijk bestaande moestuinen te behouden maar ook om, waar haalbaar, nieuwe moestuinen te creëren binnen toekomstige grootschalige vastgoedprojecten. Zoals reeds vermeld, zullen de daken van gemeentelijke gebouwen ook worden gebruikt om stadslandbouw in een stedelijke omgeving te ontwikkelen.

Na een inventarisatie van de bestaande voorzieningen en het potentieel van elke site in samenwerking met de diensten moeten samen met de bewoners van de wijken productieve ruimten worden ontwikkeld in de gemeentelijke scholen. Het is inderdaad niet ongewoon dat bewoners productieve ruimten zoeken en de scholen kunnen ze tijdens de schoolvakanties niet beheren. Deze actie wordt dus een soort win-winsituatie: schoolkinderen komen weer in contact met de natuur en observeren de evoluties; bewoners beheren de ruimten, delen informatie met schoolkinderen en produceren voedsel. Deze actie maakt ook deel uit van de strategie Good Food.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 9:
De ontwikkeling van een blauw netwerk in Brussel

Streefcijfer (2030) →100% van de wegenwerken in prioritaire interventiegebieden en stroomopwaarts van gebieden met een hoog overstromingsrisico integreren geïntegreerd beheer van regenwater

Actie 9.1: Exploitatie en instandhouding van het waternetwerk op het grondgebied van de Stad Brussel

Hoewel de stad Brussel ooit heel wat bronnen had, zijn vele daarvan nu verdwenen of moeten worden gerenoveerd. Daarom moet eerst een studie worden gestart om de oude bronnen en het oude waternetwerk te inventariseren op basis van oude plannen en getuigenissen van bewoners die het "geheugen" van hun wijk vormen.

Dit werk zou als basis kunnen dienen voor een aanvullende studie met een evaluatie en prioritering van de mogelijkheid om de bronnen af te koppelen en op te waarderen (nieuwe stadsrivier, gebruik van water voor andere doeleinden, waaronder met name en vooral voor de toevoer naar onze watervlakken, enz.) en om te vermijden dat gemeentelijke vijvers droogvallen door waterstress. Een reeks acties zal het mogelijk maken om dit fenomeen te bestrijden (aanleg van regenopvangnetwerken, aanplanting van resistente planten, enz.), in detail beschreven in het Gemeentelijk Waterplan.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit:+

Actie 9.2: De relatie van de inwoners met het water versterken door de aanwezigheid en het gebruik ervan in de openbare ruimte te ontwikkelen

Samen met de opwaardering van het waternetwerk van de Stad Brussel moet de band tussen de inwoners en het water worden versterkt.

Dit gebeurt via studies over de aanwezigheid van water in de openbare ruimte en een versterking/ diversificatie van de aanwezigheid ervan op het grondgebied van de Stad. Water moet niet alleen worden benaderd als een aantrekkelijk landschapselement dat de Stad kenmerkt maar ook als een hulpbron die het grondgebied "activeert" door zijn aanwezigheid. Water kan ook een sociale waarde hebben, met in het bijzonder het belang van drinkwaterfonteinen in openbare ruimten en in de buurt van sportterreinen.

Water moet zichtbaarder maar ook didactisch en aantrekkelijk worden gemaakt. Daarom moeten prioritair verschillende projecten worden uitgevoerd om deze band te herstellen en te versterken. In deze zin is het Kanaal een sector waarop de Stad Brussel zich als strategisch gewestelijke zone zal concentreren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: ++

Actie 9.3: Het circulaire gebruik van water in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen versterken

Het is van essentieel belang om deze hulpbron te sparen door het gebruik van leidingwater te beperken. Daartoe moet de verspilling ervan worden beperkt en moeten andere waterbronnen worden gebruikt, zoals regenwater, bemalingswater, water van het kanaal, water dat door het waterzuiveringsstation is behandeld, water van zwembaden, enz. Momenteel wordt het meeste water dat in het Brusselse Gewest wordt verbruikt opgevangen in het Waalse Gewest, hetzij uit grondwater, hetzij uit oppervlaktewater. Minder dan 3% van dit water is afkomstig van Brusselse grondwaterbronnen. Dit water wordt opgevangen via twee opvangbekkens waarvan één op het grondgebied van de Stad (Terkamerenbos).

Hoewel het zeker noodzakelijk is om het waterverbruik te verminderen en verspilling te voorkomen, moet er ook voor worden gezorgd dat iedereen gelijke toegang heeft tot deze basisbehoefte, ongeacht of het daarbij gaat om fonteinen, toiletten, sanitaire voorzieningen of wasserettes die op het volledige gemeentelijke grondgebied zijn opgesteld.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 10:
Ontwikkelen van een veerkrachtigere openbare infrastructuur op het gebied van waterbeheer

Streefcijfer (2030) → 250.000 m² nieuwe oppervlakte die doorlaatbaar is gemaakt of losgekoppeld van de riolering in het prioritaire interventiegebied van het stroomgebied van Molenbeek

Actie 10.1: Uitwerking van een ambitieuze regelgeving voor "Water"

In het kader van rationeel waterbeheer op gemeentelijk niveau lijkt het essentieel om snel over een ambitieus regelgevingsinstrument te beschikken, zowel in de openbare ruimte als in de bebouwde zones. Een Specifieke Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening lijkt het juiste instrument om rekening te houden met de specifieke kenmerken van de verschillende delen van de Stad Brussel, d.w.z. op basis van het stroomopwaarts of stroomafwaarts gelegen deel van een stroomgebied, dichtbij of ver van een natuurlijke uitmonding, enz.

Deze SGemSV zal dienen om een voorbeeldige aanpak op te leggen aan alle projecten op het gebied van Geïntegreerd Beheer van Regenwater ter plaatse door de voorkeur te geven aan begroeide systemen in de open lucht waarvan de afvoer de volgende rangorde volgt: een infiltratiesysteem, het hydrografisch netwerk aan de oppervlakte, een nieuwe stadsrivier (NSR), een gescheiden netwerk en tot slot het afwateringsnetwerk met een beperkt lekdebiet. De kwestie van de autonome sanering zal ook aan bod moeten komen in deze SGemSV om vast te stellen welke voorzieningen al dan niet zijn toegestaan en welke doelstellingen moeten worden bereikt op het gebied van individuele zuivering op het niveau van wegen die niet worden en zullen worden gedraineerd. Daarnaast zal ook de kwestie van de kwaliteit van het te beheren water moeten worden aangekaart, waarbij gebruik zou kunnen worden gemaakt van processen om het water te zuiveren voordat het in de afvoer wordt geloosd (bijvoorbeeld via filters). Dit betreft ook verontreinigende stoffen van agrarische oorsprong in gebieden waar deze activiteit zich zou ontwikkelen.

Deze SGemSV zou kunnen worden aangevuld op het niveau van strategische zones die eerder via ontwikkelingsplannen zijn vastgesteld.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie + OE Planning en ontwikkeling + OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen - Leefmilieu Brussel - Vzw's die actief zijn op dit vlak
- Prioriteit: ++

Actie 10.2: Zoveel mogelijk grootschalige sites loskoppelen van het zuiveringsnet en zorgen voor meer infiltratie-/opslag-/terugwinningssystemen en systemen voor bodemdoorlaatbaarheid

In het verlengde van de "Studie Regenwaterreservoirs Laken" die werd uitgevoerd en op basis van de "Studie om de site van het Koning Boudewijnstadion af te koppelen" die dit jaar door de Stad Brussel zal worden gelanceerd en de studie ter evaluatie van het afkoppelpotentieel in het stroomgebied van Molenbeek die binnenkort door Leefmilieu Brussel zal worden gelanceerd, moeten verschillende analyses worden gelanceerd om een diagnose te maken van de gemeentelijke eigendommen met betrekking tot hun potentieel voor afkoppeling, te beginnen met de Vijfhoek en de Noordwijk, gevolgd door Neder-Over-Heembeek en Mutsaard.

Het doel is om de mogelijkheden voor het bufferen/vasthouden en terugwinnen van afvloeiend water op deze sites (ter plaatse) te evalueren; technische oplossingen met een evaluatie van de kosten voor te stellen; en een rangorde voor de installatie van voorzieningen te verstrekken. De conclusies van deze studies moeten vervolgens worden gebudgetteerd en uitgevoerd.

- Locatie: Laken, Vijfhoek, Noordwijk, Neder-Over-Heembeek
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie + OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium - Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: ++

Actie 10.3: Invoering van nieuwe Waterpremies en waterpremies "Zonder grenzen"

Het doel is het bestaande aanbod van premies aan te vullen. Het gaat om verschillende soorten premies om het probleem van waterbeheer aan te pakken, zoals premies voor de diagnose en preventie van overstromingen, voor de behandeling van afvalwater voor panden gelegen in een zone zonder riolering, voor de installatie van lekdetectiesystemen, premies voor de analyse van de kwaliteit van leidingwater of voor de installatie van filters.

Dit behelst ook het tot stand brengen van samenwerkingen met andere gemeenten om de invoering te bevorderen van groene premies die tot gevolg hebben dat de afvoer van regenwater naar de riolering wordt beperkt, of zelfs aanvaarden dat de inwoners van een stroomopwaarts gelegen gemeente een beroep kunnen doen op onze gemeentelijke premies of althans dat wij de gemeentelijke premies die daar zouden worden ingevoerd, zouden kunnen aanvullen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie
- Prioriteit: ++

Actie 10.4: Ondersteuning van het Gewest in de strijd tegen overstromingen in Laken via de prioritaire uitvoering van alternatieve oplossingen, zoals GBR, en in laatste instantie een stormbekken

De Stad Brussel wil een "katalysator" zijn om het Gewest te ondersteunen bij het vinden van een permanente en duurzame oplossing om de overstromingsrisico's in Laken snel tegen te gaan. Daartoe moeten de "Studies naar het afkoppelingspotentieel van hemelwater met betrekking tot de proefpilootstroomgebieden van de Voor-Zenne en de Molenbeek" van Leefmilieu Brussel en "Projectontwerper - stormbekken Molenbeek" op korte termijn worden gelanceerd. Tegelijkertijd zal de Stad Brussel gebruikmaken van het project Brusseau bis om een pilotproject "Waterbouwblok" te lanceren in Laken, in de buurt van Prins Leopoldsquare.
Het principe van een watereiland is het ontwerpen en toepassen van voorzieningen om regenwater op te vangen, op te slaan of te infiltreren.

Dit werk wordt collegiaal uitgevoerd met de bewoners en gebruikers van verschillende huizen, flatgebouwen of gebouwen. Dit maakt het mogelijk om collectieve voorzieningen voor regenwateropvang te ontwikkelen waar iedereen baat bij heeft: beplanting, gemeenschappelijke reservoirs, infiltratiezone, enz. Dit project is een kans om een aanpak en een methodologie te ontwikkelen die op andere blokken kan worden toegepast.

- Locatie: Laken
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Hydria - Leefmilieu Brussel - Vivaqua
- Prioriteit: +

Lucht

Strategische doelstelling 11:
Verbetering van de luchtkwaliteit binnen en buiten gebouwen

Streefcijfer (2030) →Naleving van de WHO-normen voor luchtkwaliteit (NO2, O3, PM10, PM2,5, NMVOS) in alle meetstations op het grondgebied van de Stad

Actie 11.1: Het aantal analysepunten voor de luchtkwaliteit verhogen en deze controleren om het gewestelijke systeem te vervolledigen

Om de evolutie van de luchtkwaliteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest continu op te volgen, beschikt Leefmilieu Brussel over meetstations in het hele gewest die de concentratie van verschillende verontreinigende stoffen registreren.

In deze context, en om de kennis en locatie van de verschillende verontreinigende stoffen te verbeteren, zal de Stad Brussel samenwerken met Leefmilieu Brussel voor dit toezichtsysteem om sensoren in de openbare ruimte te plaatsen. Deze zullen gericht zijn op met name de monitoring van de zogenaamde gevoelige voorzieningen volgens de definitie van de WHO, d.w.z. scholen, ziekenhuizen en rusthuizen, teneinde bij voorrang actie te ondernemen bij de meest kwetsbare groepen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie - Leefmilieu Brussel
- Prioriteit: +

Actie 11.2: De luchtkwaliteit binnen monitoren en zo nodig verbeteren in gevoelige gemeentelijke gebouwen (crèches, scholen, ziekenhuizen)

In samenhang met en als gevolg van de vorige actie moeten maatregelen worden genomen ter verbetering van de luchtkwaliteit, met name binnen gebouwen, die in het beleid ter zake enigszins is verwaarloosd. In dit verband moet de Stad Brussel een voorbeeld stellen voor haar eigen gebouwen, met name de gebouwen met gevoelige functies, zoals scholen, crèches en ziekenhuizen. Om deze ruimten te zuiveren, is het dus noodzakelijk om te zorgen voor een goede luchtcirculatie. Daarom moet de Stad Brussel de ventilatiesystemen regelmatig controleren en ze vervangen als ze defect blijken te zijn.

Het gaat hierbij met name om verluchtingsroosters van ramen, mechanische ventilatiesystemen en verwarmingssystemen. Hiervoor moet een inventaris worden opgemaakt. Het onderhoud van deze ruimten vereist ook het gebruik van natuurlijke producten, waarbij het gebruik van voor de gezondheid gevaarlijke chemische stoffen moet worden vermeden.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie - Departement Openbaar Onderwijs - Departement Openbaar Patrimonium
- Prioriteit: +

Lawaai

Strategische doelstelling 12:
Een stad met ruimte voor rust en stilte

Streefcijfer (2030) →Aanleg van 16 silent parks

Actie 12.1: Silent parks aanleggen

Aangezien Brussel een stad is, zijn lawaai, mensen, drukte, gemengde functies en verkeer onvermijdelijk. Hoewel het onmogelijk is om de hele stad objectief gezien stil te maken, is het toch mogelijk om aan de perceptie van deze rust te werken door middel van zogenaamde "herbronnings"-criteria, zoals afstand en beperking van verkeer, beplanting van de ruimte, de mogelijkheid om er te verblijven, of zelfs de mate van bezoek en de netheid ervan.

In samenhang met de acties voor aanleg of verbetering zullen de openbare groene ruimten zeker bijdragen aan een verbetering van dit gevoel. Dit zou echter kunnen worden bevestigd via de aanleg van "silent parks" waar de geluidsoverlast sterk zou worden verminderd. In dit verband moet niet alleen rekening worden gehouden met geluidsoverlast voor de fauna maar ook met gevoelige groene ruimten zoals het Terkamerenbos. Ook andere per definitie kalme ruimten, zoals begraafplaatsen, moeten bij de aanleg ervan worden betrokken. Deze ruimten blijven voor iedereen toegankelijk maar zullen uitnodigen tot rust door de wijze van aanleg.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten - Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg
- Prioriteit: ++

Lawaai

Strategische doelstelling 13:
Vermindering van geluidshinder door vervoer

Actie 13.1: Gewestelijke premies voor geluidsisolatie van gebouwen promoten

In het kader van de Renolution-strategie en in overeenstemming met het plan Quiet.brussels zal de Stad Brussel zorgen voor gewestelijke stimuleringsmaatregelen om een betere geluidsisolatie van gebouwen te promoten. Het plan Quiet.brussels voorziet namelijk in de versterking van de posten betreffende geluidsisolatie in de "Energie"-premies en betreffende woningrenovatie met een nieuwe verdeling van de premiebedragen en, indien nodig, de invoering van nieuwe posten.

Deze actie is gericht op de wijken die het meest te lijden hebben onder geluidsoverlast, met name Haren dat te kampen heeft met lawaai van weg-, spoor- en luchtverkeer, met metingen boven de 60 decibel.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie
- Prioriteit: +

Actie 13.2: Implementatie van geluiddempende voorzieningen om de overlast van weg- en spoorvervoer te beperken

Het gewestelijke plan Good Move maakt het mogelijk om in de wijken het lawaai te verminderen dat voortkomt uit doorgaand verkeer. Daartoe leidt het plan het auto- en vrachtwagenverkeer om naar specifieke wegen. De Stad Brussel, maar ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, moet dus systematisch geluidswerende verhardingen aanbrengen op deze specifieke assen om de geluidshinder van het verkeer te beperken, vooral op de wegen met lawaaierige voorzieningen (straatstenen, verkeersdrempels, bochten van tramsporen, enz.).

Wat meer bepaald het spoorweglawaai betreft, is het aangewezen om met de onderneming Infrabel samen te werken aan de mogelijkheid om doeltreffende en esthetisch geïntegreerde geluidsschermen te plaatsen wanneer de wegen dichtbebouwde gebieden doorkruisen, meer bepaald Haren en de Noord-Zuidverbinding in het overdekte gedeelte ervan in de Vijfhoek.

- Locatie: : Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit - Beliris
- Prioriteit: +

Energie

Strategische doelstelling 14:
Voor een lokale en duurzame energieproductie

Streefcijfer (2030) →100% van de door de gemeentelijke overheidsgebouwen verbruikte elektriciteit is afkomstig van in België geproduceerde hernieuwbare energie.

Actie 14.1: Verdere ontwikkeling van het zonnepark van de Stad Brussel

In verband met de hierboven vermelde opwaardering van de gemeentelijke daken gaat het erom de geïdentificeerde gemeentelijke gebouwen op basis van bestaande beperkingen (erfgoed, perceptie vanuit de openbare ruimte, enz.) uit te rusten met zonnepanelen om de energietransitie van de Stad Brussel te waarborgen door een maximum aan hernieuwbare energie te produceren. Gezien de omvang van ons grondgebied in vergelijking met andere gemeenten in het Gewest is het potentieel aanwezig als we alle gebouwen in aanmerking nemen, zowel particuliere als openbare.

In die zin zal de Stad Brussel een drijvende kracht blijven om op dit gebied een voorbeeld te stellen. Volgens de verdeling van het fotovoltaïsche potentieel en de gerealiseerde productie per gemeente in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (bron: Energiebalans van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest versie 2022, Leefmilieu Brussel & APERe) heeft de Stad Brussel een totaal potentieel van 542.793 kW dat slechts voor 11,4% gerealiseerd is.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium - OE Energie/Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: +

Actie 14.2: Ontwikkeling van warmtenetwerken vanuit productiebronnen gelegen op het gemeentelijke grondgebied

De gewestelijke afvalverbrandingsoven biedt een aanzienlijk potentieel voor koolstofvrije warmte dat moet worden benut. De hoeveelheid beschikbare restwarmte is groot genoeg om stedelijke warmtenetwerken te ontwikkelen om openbare voorzieningen en woningen te verwarmen. Twee eerste trajecten moeten worden ontwikkeld: het ene richting Neder-Over-Heembeek met een aanzienlijk verbruikspotentieel voor de overheid, het andere richting de Noordwijk in het kader van het PED-project, eveneens met grote wooncomplexen, met name sociale woningen.

- Locatie: Nexus groene corridor, nexus lus noord
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium/OE Energie/Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: +

Actie 14.3: Analyse en uitvoering van innovatieve oplossingen op het gebied van energieproductie (stedelijke windmolens, riothermie, geothermie, enz.)

In de Stad Brussel moeten bekende en innovatieve oplossingen voor energieproductie worden ontwikkeld, zowel in grote bedrijfsgebouwen of overheidsinfrastructuren als in particuliere woningen. Alle oplossingen moeten in overweging worden genomen: of het nu gaat om meer installaties van warmtepompen, thermische zonnepanelen op het dak of op de sporen van de spoorwegen, warmte-krachtkoppelingen, geothermiesystemen, warmtenetten, het benutten van het potentieel van kleine windmolens die op gebouwen kunnen worden geïnstalleerd of het testen van systemen voor de terugwinning van warmte of koude via de riolering, het ondergrondse netwerk of kelders.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium/OE Energie
- Prioriteit:+

Actie 14.4: De ontwikkeling van een eerste wijk met positieve energie (PED = Positive Energy District) voortzetten in de Noordwijk

Het project wil innovatieve en geïntegreerde oplossingen ontwikkelen en testen om bij te dragen tot het uitbouwen van wijken met positieve energie in Europa tegen 2050. Met "wijken met positieve energie" bedoelt de Stad Brussel een duurzame wijk die meer energie produceert dan verbruikt.

Projecten op dit gebied moeten onder meer rekening houden met de interactie en integratie tussen de gebouwen, de gebruikers en het totale energiesysteem, alsmede met de implicaties met de elektromobiliteit. In de Noordwijk is er al een pilotproject gepland en op basis van deze ervaring zullen andere projecten worden ontwikkeld.

- Locatie: Nexus Noordlus
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium/OE Energie/Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: +

Actie 14.5: Begeleiden van de ontwikkeling van energiegemeenschappen

Er moeten energiegemeenschappen worden opgericht als nieuwe speler op de elektriciteits- en warmtemarkt (productie, levering en gezamenlijk gebruik van energie; zelfopwekking en zelfverbruik van hernieuwbare elektriciteit). De Stad Brussel neemt reeds deel aan een aantal initiatieven, zoals een warmtenetproject in de Buda+-zone nabij Aquiris (Haren).

Bovendien zouden nieuwe Duurzame Wijkcontracten kunnen worden benut om ook dit soort gemeenschappen te ontwikkelen die bestaan uit een netwerk van actoren die energiebronnen delen (verenigingen, handelaars, bewoners, enz.). Op basis van deze ervaringen zal de Stad Brussel de opgedane ervaring kunnen toepassen op andere strategische ontwikkelingslocaties, met name de aanleg van een warmtenet in het kader van de Nexus van de Groene Corridor in Neder-Over-Heembeek.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium - Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsvernieuwing/Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: ++

© copyright Pierre Dushime

Ambitie III: Een Stad die evolueert

Waarvan het stedelijke weefsel de gevolgen van de klimaatverandering voorkomt en tegelijkertijd voldoet aan de behoeften van de inwoners

Strategische doelstelling 1:
Een nieuwe demografische en klimatologische realiteit aangepast aan stadsontwikkeling

Streefcijfer (2030) →100% van de projecten waarbij onbebouwde gemeentegrond betrokken is, is onderworpen aan een voorafgaande opportuniteitsanalyse (Stad op 10 min) door het Departement Stadsontwikkeling

Actie 1.1: De ontwikkeling van het gemeentelijke grondgebied sturen op basis van een ontwikkelingsevaluatie met meerdere criteria

De Stad zal proactief een strategische aanlegvisie voor haar grondgebied ontwikkelen. Alle betrokken diensten zullen vóór, tijdens en na de analyse worden geraadpleegd. Deze aanpak zal per geval worden uitgevoerd om het ontwikkelingspotentieel te evalueren op basis van 5 beginselen:

1. De Stad zet zich actief in om het gebrek aan betaalbare woningen voor haar burgers en de toegang tot lokale voorzieningen aan te pakken;
2. De ontwikkeling van de Stad is gebaseerd op het bestaande om onnodig verbruik van energie, materialen en natuurlijke hulpbronnen te vermijden;
3. De Stad beschermt haar burgers door haar natuurlijke hulpbronnen (/bodems) zoveel mogelijk in stand te houden;
4. De Stad streeft ernaar in elk project een sociale en stedelijke meerwaarde te creëren;
5. Onbebouwde terreinen worden zoveel mogelijk beschermd

Deze aanpak zal dus gebaseerd zijn op de reconversie en de "invulling" van stedelijke ruimten en dus niet op de realisatie van grootschalige projecten op lege terreinen. Met inachtneming van deze algemene beginselen zullen de diensten van de Stad een evaluatiekader voorstellen, waarbij rekening wordt gehouden met de kwaliteiten en kenmerken van de omgeving waarin het project zich bevindt. In een eerste groep parameters worden de toestand van het perceel en de mogelijke gevolgen van het project onderzocht:

• Kenmerken van het perceel (omvang, bodemkwaliteit, ecologisch potentieel, enz.);
• Dichtheid van de omgeving (bebouwing en bevolking);
• Ligging van het perceel in een specifieke zone (ecologisch netwerk, overstromingsrisicogebied, enz.).

Een tweede reeks parameters beoordeelt of de omgeving geschikt is voor de realisatie van het project door de lokale voorzieningen en tekortkomingen die zijn vastgesteld in het kader van de doelstelling van een "Stad op 10 min." in aanmerking te nemen, met bijzondere aandacht voor de aanwezigheid van betaalbare huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg en sportfaciliteiten. Tot slot zal een derde groep parameters het project zelf analyseren om de noodzaak, de urgentie en de stedelijke en sociale meerwaarde ervan te beoordelen en zo nodig alternatieve locaties te vinden.

Deze evaluatie zal deel uitmaken van de documentatie die moet worden verstrekt in het kader van de voorontwerpvergaderingen die voorafgaan aan de indiening van ontwikkelingsprojecten op gemeentegrond.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen - Departement Openbaar Patrimonium - Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Openbaar Onderwijs - OCMW - Afdeling Demografie - Departement Sport/Cultuur/Jeugd
- Prioriteit: ++

Actie 1.2: De in het GPDO omschreven Nexussen en Lokale Identiteitskernen prioritair ontwikkelen

Zoals reeds vermeld, heeft het GemPDO zijn actiegebied op een lokale manier geprioriteerd door de vaststelling van prioritaire interventiegebieden, de Nexussen. Door de verschillende wijken en subwijken van de Stad met elkaar te verbinden, zijn dit plaatsen waar de hier ontwikkelde doelstellingen/acties geconcentreerd zijn en die een ontwikkelingsdynamiek kunnen stimuleren die het hele gemeentelijke grondgebied ten goede komt. Daarbinnen zal ook het begrip Lokale Identiteitskernen uit het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling gestalte krijgen. Deze Lokale Identiteitskernen, die zich ook buiten de Nexussen bevinden, zijn onderverdeeld in bestaande Lokale Identiteitskernen, te versterken Lokale Identiteitskernen en nog te creëren Lokale Identiteitskernen. Voor de ontwikkeling van deze strategische gebieden moet de Stad Brussel gebruikmaken van bestaande financieringsprogramma's, met name Duurzame Wijkcontracten. Er zullen andere middelen worden gebruikt, zoals participatieve begrotingen in het kader van de realisatie van de hefboomprojecten die ook in het kader van dit GemPDO worden ontwikkeld. Deze laatste zullen het onderwerp zijn van een specifiek ontwikkelings- en architectuurprogramma dat participatief moet zijn om deze te verwezenlijken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg + OE Stadsvernieuwing
- Prioriteit: ++

Actie 1.3: Het blok beschouwen als een strategische schaal voor stadsontwikkeling

Het blok is de kleinste ruimtelijke eenheid op het gebied van stedenbouw voordat het perceel in aanmerking wordt genomen. Het is afgebakend door wegen of door andere grenzen (openbare ruimte, enz.) en kan bebouwd of onbebouwd zijn en heeft min of meer geometrische contouren of bestaat uit open constructies. Het blok werd onvoldoende gebruikt door en voor burgers en was onzichtbaar gemaakt tot in de jaren 1990 toen het Brusselse Gewest het beleid ter bescherming van het erfgoed ontwikkelde. Het blok werd nieuw leven ingeblazen in het kader van een lokalere stedenbouw en door rekening te houden met de stedelijke aspecten van de klimaatopwarming. In deze context is de Stad Brussel een pilotproject gestart over de deconcentratie van de binnenste delen van blokken in Laken, waarbij deze ruimtelijke eenheid wordt gebruikt als instrument om de levenskwaliteit in de wijken te verbeteren. Afhankelijk van de resultaten van de studie zal het gebruik van het blok als steun voor de (her)ontwikkeling van het grondgebied worden uitgebreid naar andere wijken van de Stad, met name via het nieuwe gewestelijke instrument van het As- en huizenblokcontract (AHC). Dit laatste is gericht op de uiterst lokale schaal die in het meer macrogerichte stedenbouwbeleid buiten beschouwing wordt gelaten.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg + OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen + OE Stadsvernieuwing - Departement Openbaar Patrimonium - OE Historisch erfgoed
- Prioriteit: +

Actie 1.4: Zorgen voor de omkeerbaarheid van bebouwde ruimten vanaf hun ontwerp en beoordelen van de mogelijkheden voor herbestemming van bestaande ruimten

In de zoektocht naar een veerkrachtigere stad op basis van circulariteit moeten gebouwen omkeerbaar zijn zodat ze op korte, middellange of lange termijn van functie kunnen veranderen en dit in verschillende mogelijke richtingen. In de context van de huidige behoeften betekent dit dat de mogelijkheid moet worden geboden dat kantoren worden omgevormd tot woningen of dat onderbenutte parkeerplaatsen worden gebruikt voor opslag/logistiek/energieproductie enz. Dit proces heeft het voordeel dat de veroudering van gebouwen wordt voorkomen zonder dat ze moeten worden gesloopt en moet worden opgenomen in het ontwerp van nieuwe gebouwen. In dit verband moeten toekomstige aanvragers van bouwvergunningen, zowel particuliere als openbare, in de te verstrekken documenten de omkeerbaarheid van hun project aantonen. Twee vormen van omkeerbaarheid moeten in aanmerking worden genomen:

- De omkeerbaarheid van het bouwwerk zelf zodat het kan worden "afgebroken" en de bouwelementen opnieuw in de bouwmarkt kunnen worden opgenomen.
- De omkeerbaarheid op de schaal van het gebouw waardoor verschillende gebruiksmogelijkheden en functies binnen dezelfde ruimte mogelijk zijn, afhankelijk van de behoeften.

In het geval van bestaande gebouwen is het eerder een kwestie van renovatie, wat een studie per geval vereist, afhankelijk van het project. Vanwege de lange levensduur en aanpassing aan verschillende tijdperken zijn erfgoedgebouwen vaak voorbeelden van voortdurende renovatie.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen + OE Stadsvernieuwing, Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch erfgoed
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 2:
Toename van het aantal herontwikkelingsprojecten in onze wijken

Streefcijfers (2030) →100% van de panden van het openbaar patrimonium van de Stad behaalt EPB C+
→Vermindering van 25% van het aantal leegstaande panden op het grondgebied van de Stad

Actie 2.1: Bijwerking van de gegevens inzake energieprestaties en comfort van de Brusselse gebouwen

Momenteel dateren de laatste gegevens over de comfortkwaliteit van de Brusselse gebouwen van 2001 (Wijkmonitoring). Er is dus alle reden om een nieuwe grootschalige studie uit te voeren om deze informatie bij te werken en te specificeren per wijk voor een gedetailleerdere kennis van de problemen op het terrein. Deze kennis moet gebaseerd zijn op traditionele bouwsystemen, rekening houdend met de wijze waarop deze kunnen bijdragen tot de ontwikkeling en uitvoering van maatregelen ter aanpassing aan de klimaatverandering. De uitvoering van de gewestelijke strategie Renolution zal de gelegenheid daartoe bieden en de Stad Brussel zal haar bijdrage leveren. Ter herinnering: deze strategie beoogt de renovatie van Brusselse gebouwen om ze energiezuiniger te maken. Deze strategie stelt niet alleen de in dit kader te verwezenlijken doelstellingen vast maar beoogt ook de openbare, particuliere en individuele actoren te begeleiden bij hun renovatieprojecten, met name door het verkrijgen van financiële steun.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat - Departement Openbaar Patrimonium/Energie/Historisch erfgoed; Perspective - Leefmilieu Brussel/ -
- Prioriteit: ++

Actie 2.2: Voortzetting van de strijd tegen leegstand

Naast de strijd tegen leegstaande woningen moet ook bijzondere aandacht worden besteed aan de reactivering van leegstaande gebouwen die voor andere doeleinden zijn bestemd. De COVID-19-pandemie stelde een reorganisatie in het beheer van kantoorruimten aan het licht. De ontwikkeling van telewerk heeft namelijk geleid tot een verminderd gebruik van fysieke kantoren, waardoor sommige organisaties, zoals de Europese Commissie, zijn overgegaan tot recentralisatie. Er zijn heel wat mogelijkheden om deze leegstaande ruimten te transformeren tot met name woningen. In dit verband is er alle reden om eigenaars te steunen bij het vinden van nieuwe gebruiksmogelijkheden door middel van renovatieprojecten en het bevorderen van financiële prikkels en om hen ondertussen te begeleiden bij de reactivering van hun gebouw via een tijdelijk gebruik.

In een regelgevend kader dat nog in behandeling is, heeft de Stad Brussel reeds haar expertise ontwikkeld op het gebied van de selectie en begeleiding van een tijdelijk gebruik van haar eigen gebouwen die opnieuw worden ingericht. Op lange termijn zal dit aspect worden opgenomen in een plan voor beheer van gemeentelijke eigendommen om het proces te automatiseren. Zij heeft ook samenwerkingsverbanden ontwikkeld met andere eigenaars van leegstaande panden, zoals het project Arlon 104 dat is opgezet in het kader van het Europees project Urbact. Gezien de groeiende vraag zou dit type activering de vorm kunnen aannemen van kleinschalige of cultureel georiënteerde voorzieningen van gemeenschappelijk belang.
Bij langdurige leegstand beschikt de Stad over dwangmiddelen, zoals de belasting op verlaten/verwaarloosde/ongebruikte/onafgewerkte gebouwen en verlaten of verwaarloosde terreinen, en ook de belasting op kantooroppervlakten waarvan het gebruik een coördinatie binnen de diensten van de Stad vereist om het effect te vergroten. De samenwerking van de diensten is ook noodzakelijk voor leegstaande handelspanden die eveneens bijzondere aandacht moeten krijgen omdat hun leegstand een aanzienlijke impact heeft op de wijk.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium
- Prioriteit: +

Actie 2.3: Het beheer van gemeentelijke panden of openbare ruimten door de burgermaatschappij bevorderen

Naar het voorbeeld van Napels in het kader van het Europese project Urbact, waaraan ook de Stad Brussel heeft deelgenomen, is het hier de bedoeling om het beheer van bepaalde al dan niet bebouwde openbare ruimten door de burgermaatschappij (bewoners, gebruikers, verenigingen, enz.) te bevorderen. Naar het voorbeeld van Napels zal de Stad Brussel een reglement opstellen waarin deze nieuwe, inclusievere en participatievere governancevorm wordt gekaderd die de burgermaatschappij in staat stelt om deze ruimten op lange termijn te gebruiken en zelf te beheren. Het belang van een dergelijk proces is gericht op de erkenning en institutionalisering van burgerinitiatieven in een bottom-uplogica waarbij ook de autonomie van de burgers en de gemeentelijke instelling wordt gewaarborgd. In een beperkt economisch kader verdeelt dit governancemodel de productiekosten immers gelijkmatiger door het gebruik van gedeelde ruimten. Hoewel deze praktijk gereglementeerd moet blijven, vooral om een proces van "verdoken privatisering" te voorkomen, kan de Stad ze opwaarderen en integreren in meer macrogerichte aanlegplanningen, waar deze initiatieven vaak dynamisch kunnen zijn.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium - Departement Grondregie - Departement Stadsontwikkeling - OE Stadsaanleg - Diensten van de secretaris/ OE Brussel Participatie
- Prioriteit: +

Actie 2.4: Ontwikkeling van een territoriale visie op hoogbouw

Het GPDO geeft een eerste aanzet tot het vaststellen van de criteria voor de realisatie van hoogbouw. Het gaat om de volgende criteria:

- Leesbaar maken van de topografie: De voorkeur gaat uit naar hoogbouw op de heuvels en in de dalen.
- Opwaarderen van de stedelijke morfologie: als visueel herkenningspunt moet hoogbouw de bouwassen van Brussel onderstrepen en de polycentrische structuur zichtbaar maken.
- Rekening houden met en versterken van zichtlijnen en perspectieven en meten van het effect op het bestaande stadslandschap.
- Gelegen zijn in de buurt van haltes voor openbaar vervoer volgens het principe van hoge dichtheid bij intermodale knooppunten.
- Respecteren van het bestaande patrimonium.
- Voorstellen van een gebouw dat op lokaal niveau geïntegreerd is door een kwalitatieve relatie met de openbare ruimte en dat zelfs nieuwe ruimten kan vrijmaken.
- Indien mogelijk, waarborgen van een gedeeltelijk collectieve functie ten opzichte van de wijk.

Gezien de herziening van het GBP, waarin deze kwestie ook aan de orde zal komen, komt het erop aan dat de Stad deze criteria moet toepassen om te bepalen of de constructie al dan niet wenselijk is, afhankelijk van de locatie. Ten tweede gaat het erom na te denken over de plaats die de bestaande hoogbouw in de stedelijke ruimte inneemt om een betere integratie daarvan te overwegen. Het begrip esthetiek en architectuur krijgt hier zijn volle betekenis zodat de bevolking ze beschouwt als identiteitskenmerken i.p.v. ze af te wijzen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 3:
Betere preventie van crisissituaties

Actie 3.1: Een risicoanalyse uitvoeren voor de verschillende bedreigingen waarmee de Stad kan worden geconfronteerd

In deze studie zullen eerst de verschillende soorten en niveaus van risico's worden geanalyseerd en zal het grondgebied van de Stad worden onderworpen aan de kwetsbaarheid voor een of meer van deze risicogroepen. Een eerste voorstel voor de onderverdeling van de soorten risico's zal in beschouwing worden genomen:

- Natuurlijk risico: overstromingen, oververhitting, droogte, stormen;
- Menselijk risico: risico op aanslagen, risico op paniek tijdens grote evenementen, demonstraties;
- Materieel risico: voormalige gebombardeerde sites waar nog niet-ontplofte munitie aanwezig kan zijn sevesosites, gasleidingen;

Vervolgens zal per district of zone worden bestudeerd wat er gedaan moet worden in geval van een specifieke noodsituatie. Welke plaatsen kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt in geval van een rampsituatie als gevolg van een van de bovengenoemde risico's: opslag van materiaal, opvang van mensen, zo nodig tijdelijke medische centra, distributiepunten, enz. De studie zal betrekking hebben op de risico's maar ook op de nodige middelen en de samenwerking en de complementariteit met de verschillende overheidsniveaus. Dit zal gebeuren in de vorm van algemene noodplannen met actiefiches maar ook, indien nodig, de opstelling van speciale nood- en interventieplannen per thema en per territoriale zone.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Diensten van de secretaris/ OE Noodplanning - Brussel Preventie en Veiligheid
- Prioriteit: ++

Actie 3.2: Implementeren van "veiligheidsrichtlijnen" voor grote evenementen.

Na de aanslagen in Brussel in 2016 is de beveiliging rond de organisatie van grote evenementen aangescherpt. Voor de Stad Brussel komt het erop neer te zorgen voor een betere coördinatie van deze diensten met de organisatoren van deze evenementen en met name de cel Noodplanning in een zeer vroeg stadium te integreren om te anticiperen op de gevolgen voor de openbare ruimte. Het kan namelijk gaan om tijdelijke regelingen om de veiligheid van de betrokken ruimten te garanderen en zelfs om permanente regelingen wanneer het gaat om regelmatige evenementen. In dit verband zouden per sector of thema taskforces kunnen worden opgericht voor de coördinatie van het beheer en de veiligheid van grote gevoelige evenementen zoals evenementen die door de Europese instellingen worden georganiseerd of die een groot publiek aantrekken (Winterpret, festivals, enz.).

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbare en groene ruimten - Diensten van de secretaris/OE Noodplanning - Brussel Preventie en Veiligheid
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 4:
Een duurzaam vastgoed- en grondbeleid

Actie 4.1: Testen van een gemeentelijke strategie voor op het grondgebied afgestemde en gecoördineerde ontwikkeling en verwerving

In het kader van actie 1 die gericht is op het gebruik van een analyse op basis van meerdere criteria om het ontwikkelingspotentieel van het gemeentelijk grondgebied te benutten, zal de grondstrategie van de Stad er in eerste instantie op gericht zijn actief deel te nemen aan omschakelingsprojecten voor percelen die als "moeilijk" worden beschouwd maar een zekere zichtbaarheid hebben door ze in voorkomend geval te verwerven. Dit betreft de reactivering van leegstaande/verlaten gebouwen, percelen die door hun configuratie moeilijk in te richten zijn (hoekpercelen, smalle percelen, enz.) of in slechte staat verkeren (voormalig tankstation, enz.). Het is ook de bedoeling om onbebouwde gemeentegrond te beschermen wanneer dat volgens de analyse op basis van meerdere criteria nodig is, met name om het gemeentelijke en veerkrachtige netwerk van openbare ruimten te versterken. In die zin zullen percelen worden aangekocht om het beheer van het stroomgebied van Molenbeek te verbeteren. Wat de gemeentelijke gebouwen betreft, is het de bedoeling om het erfgoedpotentieel van bepaalde niet-beschermde panden te benutten om ze te behouden en te anticiperen op de capaciteitsuitbreiding van bepaalde voorzieningen door de verwerving van aangrenzende terreinen. Wat de programmering betreft, moet voorrang worden gegeven aan lokale voorzieningen, zoals met name scholen en bibliotheken, en betaalbare huisvesting. Deze strategie zal leiden tot de uitwerking van een ontwikkelings- en verwervingsprogramma binnen de transdisciplinaire coördinatiecommissie die verantwoordelijk is voor de grond- en vastgoedstrategie van de Stad Brussel, zoals voorzien in de ambitie "Een voorbeeldige en participatieve Stad".

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Openbaar Patrimonium - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel- Departement Openbaar Onderwijs - Departement Cultuur, Jeugd en Sport
- Prioriteit: ++

Actie 4.2: Het beheer en het gebruik van gemeentelijke terreinen rationaliseren door het concept van "chrono-urbanisme" toe te passen

Wegens het gebrek aan ruimten in bepaalde wijken en de verzadiging van bepaalde voorzieningen is het van essentieel belang om het gebruik van de gemeentelijke infrastructuren te optimaliseren ten behoeve van de bewoners en de gebruikers. In het kader van haar erfgoedbeheer wenst de Stad Brussel het concept van "chrono-urbanisme" toe te passen. Dit heeft tot doel om de tijdelijkheid van de toegang tot openbare plaatsen te herdefiniëren ter bevordering van andere gebruiksmogelijkheden dan die welke er oorspronkelijk aan waren toegekend. De COVID-19-crisis heeft de noodzaak versterkt om er een beroep op te doen teneinde lokale ademruimten te bieden. Het gaat er bijvoorbeeld om nieuwe en gerenoveerde scholen open te stellen voor het publiek en sportfaciliteiten van scholen buiten de schooltijden open te stellen om overgebruikte sportzalen te ontlasten, de zalen van Brucity ter beschikking te stellen voor wijkvergaderingen, enz.
Deze flexibiliteit moet worden georganiseerd en omkaderd om het gebruik van deze ruimten veilig te stellen zonder dat de oorspronkelijke gebruikers eronder lijden. In deze context wil de Stad Brussel de locatie en het beheer van deze voorzieningen rationaliseren door de oprichting van lokale centra die op één en dezelfde plaats een geheel van gemeentelijke diensten en lokalen samenbrengen die aan de behoeften van de wijken beantwoorden. Deze centra, die kaderen in het concept van de Stad op 10 minuten, moeten bepalen welke voorzieningen er moeten komen, zorgen voor een betere zichtbaarheid van de gemeentelijke diensten voor de bevolking maar ook voor schaalvoordelen op het gebied van beheer en onderhoud. Deze centra zullen tevens zorgen voor een wijkidentiteit en een gevoel van verbondenheid met de Stad Brussel. Zij zullen namelijk stedelijke wijkcentra vormen die hun aantrekkingskracht moeten versterken door zich met succes in hun omgeving te integreren. Om een fysieke vorm te geven aan bepaalde Lokale Identiteitskernen (zie GPDO) moeten deze plaatsen dus symbolisch opvallen als oriëntatiepunten in de Stad.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 5:
Een doorlopend netwerk van openbare ruimten die kwalitatief hoogstaand en gediversifieerd zijn

Streefcijfer (2050) →50% van de nieuw aangelegde gemeentelijke openbare ruimte, die is opgenomen in de COMFORT en WIJK netwerken van het regionale plan Good Move, is gereserveerd voor actieve en collectieve vervoerswijzen en voorzieningen die verband houden met milieu- en woonfuncties.

Actie 5.1: Een geïntegreerde atlas van de openbare ruimte van de Stad maken

Deze studie zal de openbare ruimten analyseren en lokaliseren op basis van hun typologie (gebruik/morfologie/toegankelijkheid) en de netwerken definiëren, met inbegrip van de ontbrekende schakels. De atlas zal ook sportinfrastructuurnetwerken, functionele elementen van de openbare ruimte (banken, fonteinen, enz.), paden en wegen, enz. omvatten. Zo kan een totaalbeeld en een beter begrip van de bestaande situatie worden verkregen en kan het netwerk van openbare ruimten van hoge kwaliteit worden aangevuld op basis van de rol in de stedelijke omgeving. In dit perspectief zal de atlas rekening houden met de ruimtewinst als gevolg van de vermindering van de plaats van de auto en de mogelijkheden tot herbestemming daarvan. Deze strategie zal des te relevanter zijn in de Vijfhoek, de Europese Wijk en het lager gelegen Laken, de dichtstbebouwde delen van de Stad. Tot slot zal de nadruk worden gelegd op "overblijvende ruimten" die interessant zijn om te reactiveren, zoals park L28 in Laken, dat volledig is getransformeerd van een voormalig braakliggend terrein tot een intensief gebruikte openbare ruimte. Uiteindelijk zal deze atlas een leidraad vormen voor de heraanleg van de openbare ruimte.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Cartografie en tekenen + OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: ++

Actie 5.2: De bestaande openbare ruimte verbeteren en de ontbrekende schakels in het netwerk aanvullen

Op basis van de vorige actie en de netwerken die ontwikkeld zijn in het kader van de andere ambities van het GemPDO moet de continuïteit van de netwerken in de openbare ruimte worden gewaarborgd, waarbij voorrang moet worden gegeven aan, volgens een rangorde die varieert op basis van de functie(s) van de ruimte, de milieuaspecten, de verblijfsfunctie en de verplaatsingen met actieve vervoerswijzen. Deze bezinning betreft zowel de openbare ruimte als de privé- of semiprivéruimten met het oog op een maximum aan open ademruimten. In dit opzicht vormt beplanting een kans om te zorgen voor samenhang en continuïteit tussen deze verschillende ruimten. Er zal ook bijzondere aandacht worden besteed aan de benedenverdiepingen van woongebouwen om er gezellige ruimtes van te maken. Zo zal de openbare ruimte van de toekomst aanpasbaar en leesbaar zijn. Daartoe wordt gestreefd naar eenvoud door de vermenigvuldiging van straatmeubilair te vermijden en het gebruik ervan te verdelen. De volgorde van de prioriteiten wordt bepaald door de heraanleg van de openbare ruimte van de Nexussen en de Lokale Identiteitskernen als identiteitsdragers. Daaronder valt ook de verbetering van de oversteekbaarheid van blokken die door hun omvang of behandeling onvoldoende in het stedelijk weefsel zijn geïntegreerd en die fungeren als stedelijke en ecologische onderbrekingen. Hiertoe behoren met name de site van het Brugmann-ziekenhuis, de Modelwijk, waar momenteel nog veel overblijvende ruimten zijn, het Koninklijk Domein en het Heizelplateau.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Cartografie en tekenen + OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: ++

Actie 5.3: De zone van het Kanaal vorm geven door een samenhangende ontwikkeling van de openbare ruimte

Het Kanaal van Brussel is een zeer gewild gebied waar veel projecten zijn uitgevoerd of worden overwogen. Het is een strategisch gebied voor het hele Gewest met talrijke plannen zoals het kanaalplan of het BKP (Beeldkwaliteitsplan). Om de samenhang tussen deze verschillende ontwikkelingen te waarborgen en het Kanaal gestalte te geven als intergemeentelijke en intergewestelijke verbinding moeten veel openbare ruimten opnieuw worden aangelegd op basis van de richtlijnen van het BKP. Een voorbeeld is de Aquiris-zone bij de Budabrug die voor verbetering vatbaar is. De ruimte langs de zone van Schaarbeek-Vorming is ook van belang. Tot slot moet de drukte van het autoverkeer in het gebied tussen de Van Praetbrug en het Vergotedok worden verminderd, rekening houdend met de economische activiteit die zich daar ontwikkelt. Er wordt in het bijzonder voorgesteld om de kade langs het Koninklijk Domein te sluiten voor autoverkeer en om de omheining hiervan te verplaatsen om een groene promenade langs het Kanaal te ontwikkelen maar ook om de openbare ruimte te beschermen tegen het drukke autoverkeer aan de kant van de Mabru-zone. De toekomstige ontwikkelingen rond het Vergotedok moeten ook gepaard gaan met kwalitatief hoogstaande openbare ruimten.

- Locatie: Neder-Over-Heembeek, Haren, Laken, Noordwijk
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg
- Prioriteit: +

Actie 5.4: Het aantal projecten voor participatieve kunst of in verband met culturele instellingen in de openbare ruimte verhogen

De ontwikkeling van kunstprojecten in de openbare ruimte draagt bij tot de kwaliteit en de identiteit ervan. Dit is geen nieuw gegeven, denk maar aan de vele standbeelden, fonteinen, enz. op ons grondgebied. Het is de bedoeling om deze beweging te versterken door alle vormen van kunst, met name de meest hedendaagse, in overweging te nemen. De Stad Brussel zal, in partnerschap met culturele instellingen en kunstenaars, de installatie of de creatie van werken op haar grondgebied vergemakkelijken. Dit zal een bijzondere aantrekkingskracht hebben voor participatieve kunstprojecten, waardoor de inwoners zich dit deel van de cultuur eigen kunnen maken. In het kader van een tijdelijk gebruik van een opnieuw aan te leggen ruimte zal de Stad het gebruik van pop-upkunst aanmoedigen om het geheel te activeren. De Stad Brussel staat al bekend om haar stripparcours en parcours voor Street Art maar wil verder gaan in het kader van het project M.U.R. (Moduleerbaar, Urban en Reactief) dat wordt ondersteund door de gemeentelijke autoriteiten en stelt hiervoor graffiti-friendly zones ter beschikking waar kunstenaars zich kunnen uiten, met name rond de kades van het Kanaal.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg/OE Stadsvernieuwing - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: +

Actie 5.5: Gebruik van tijdelijke aanleg in de overgangsfasen voor herontwikkeling van de openbare ruimten

Naast de actie die de Living Labs in het kader van de ambitie "Een Stad die beweegt" op gang brengt, is er alle reden om tijdelijke inrichtingen voor te stellen om nieuwe gebruiksmogelijkheden van ruimten in transitie te testen. Daartoe zal de Stad oproepen tot het indienen van projecten lanceren om de actieve krachten van haar grondgebied te vragen om het potentieel van deze vrijgekomen ruimten te bedenken en te bestuderen, in afwachting van een definitieve heraanleg. Dit type proces werd al gebruikt in het kader van de reactivering van de hellingbanen van het Justitiepaleis. Naast het gebruik van het gebouw zelf vormt het project Aarlenstraat 104 in dit verband ook een voorbeeld omdat het de gelegenheid heeft aangegrepen om na te denken over het gebruik van de directe omgeving, met name de geneutraliseerde parkeerplaatsen bij de ingang van het gebouw.

- Locatie: Vijfhoek, Noordwijk, Europese Wijk
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg - Diensten van de secretaris/OE Brussel Participatie
- Prioriteit: +

Actie 5.6: Openbare ruimten aanbieden voor alternatieve herdenkingsvormen

Als integraal onderdeel van de stedelijke omgeving wordt ook een beroep gedaan op gedenkplaatsen om zich te ontwikkelen via nieuwe manieren van begraven maar ook in het kader van de verzadiging van begraafplaatsen. Zo wil de Stad Brussel herdenkingszones inrichten voor overledenen die gevraagd hebben om bomen te planten in hun nagedachtenis of om hun as uit te strooien op een open plek in de buurt van plaatsen die hun dierbaar zijn. In het stadsbos van Neder-Over-Heembeek zal een pilotproject worden ontwikkeld. Als dit experiment slaagt, zullen andere zones worden aangewezen om deze dienst te ontwikkelen, met name in Laken en Haren. Een aandachtspunt is dat het hierbij moet gaan om beschermde plaatsen om te voorkomen dat de bomen worden gekapt.

- Locatie: Neder-Over-Heembeek, Laken, Haren
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Diensten van de secretaris + OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene Ruimten - Departement Burgerzaken
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 6:
Erfgoedgehelen met een collectieve betekenis

Actie 6.1: Het begrip erfgoed uitbreiden naar andere architecturale en erfgoedperiodes/-types

Het doel van deze actie is een studie te lanceren om een nieuwe, uitgebreide inventaris van het erfgoed op te stellen. Dit betekent dat de analyse van deze laatste moet worden uitgebreid naar de sociaal-economische en symbolische en dus niet enkel de materiële context. Naast de gewoonlijk bestudeerde architectuur- en erfgoedperiodes/-types is het belangrijk om ook andere, meer recente segmenten, zoals naoorlogs, landelijk en industrieel erfgoed, in het programma op te nemen. Er moet ook rekening worden gehouden met de begrippen perspectieven en historische stadslandschappen en dit moet verder reiken dan enkel het niveau van gebouwen en percelen. In dit verband moeten de historische openbare ruimten op dezelfde wijze behouden blijven als de gebouwen. Deze studie zal het uiteindelijk mogelijk maken om de aanbevelingen inzake erfgoed aan te vullen en specifiekere acties uit te voeren met betrekking tot deze "nieuwe" erfgoedparameters, zoals bewustmakingscampagnes of gerichte premies.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch erfgoed - Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Urban.brussels
- Prioriteit: ++

Actie 6.2: De erfgoedassen die de identiteitdragers op gemeentelijk niveau bepalen en versterken

De Stad Brussel wil assen definiëren die een specifieke leesbaarheid en identiteit hebben op het gebied van erfgoed, d.w.z. met een emblematische architectuur, een sterke culturele identiteit en een samenhangend geheel. Deze assen zullen ruimten omvatten die speciale aandacht behoeven om beter te worden beschermd. De prospectieve kaart van de ambitie "Een Stad die evolueert" legt in het bijzonder drie soorten assen vast:

- Morfologische assen: zij dragen door hun structurerend karakter bij tot de leesbaarheid van de morfologie van de stad.
- Assen van het erfgoedgeheel: zij beschikken over een specifieke identiteit en zijn voorzien van een emblematische architectuur.
- De perspectiefassen: ze bieden een interessant perspectief.

Deze per wijk bepaalde assen kunnen zonder onderscheid een Gebied van culturele, historische, esthetische waarde of van stadsverfraaiing en een Perimeter van verfraaiing en opwaardering van het erfgoed doorkruisen. Anderzijds bevestigen zij de entiteit van de as in termen van morfologie, perspectief of algemene impact. In het kader van het GemPDO is het werk voor het definiëren van deze assen begonnen maar dit moet worden voortgezet met de erfgoedactoren.

Ingrepen in de openbare ruimte moeten rekening houden met de erfgoedwaarde en daarom worden voorafgegaan door een studie van de morfogenese van de straat. Deze voorafgaande studie moet in de eerste plaats worden uitgevoerd voor erfgoedassen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch erfgoed - Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Urban.brussels
- Prioriteit: ++

Actie 6.3: Openbare ruimten op samenhangende wijze ontwikkelen om hun erfgoedkwaliteit zichtbaar te maken

Openbare ruimten worden nu erkend als te behouden stadsvormen, waarbij de stad wordt beschouwd als een geheel, met zijn holtes en vullingen. De vermindering van de plaats van de auto in de stad zal een betere opwaardering van dit erfgoed mogelijk maken. In dit verband moeten de ontwikkelingen van hoge esthetische en landschappelijke kwaliteit zijn, of het nu gaat om materialen, straatmeubilair of beplanting. Het gaat er dus om deze opnieuw aan te leggen na de uitbreiding van hun inventaris en definitie in actie 5.1 van de operationele doelstelling 5.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + Departement Openbare en groene ruimten - Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch erfgoed
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 7:
Focus op de rijkdom en diversiteit van het gemeentelijk erfgoed

Streefcijfer (2030) →Verdubbeling van het aantal subsidies voor de restauratie van klein erfgoed

Actie 7.1: Het architecturaal erfgoed uit de tweede helft van de 20ste eeuw (her)ontdekken en het potentieel ervan als identiteitsdrager aantonen

Kantoorgebouwen die gebouwd werden in de tweede helft van de 20ste eeuw zijn het onderwerp geweest van scherpe kritiek maar ze zijn niet zonder architectonische en historische waarde. Veel van de minder bekende kantoorgebouwen uit de jaren 1970 en 1980 die zijn ontworpen in een modernistische, internationale of postmodernistische stijl hebben ook een zeker patina gekregen en zijn interessante fysieke getuigen geworden van een afgelopen bouwperiode. Het doel is tijdelijke en permanente culturele en artistieke initiatieven te ontwikkelen in leegstaande (post)modernistische gebouwen die symbolisch zijn voor hun tijd. In deze context is het interessant om een beroep te doen op kunstenaars en architectuurscholen om de site in bezit te nemen en te onderzoeken (stedelijk laboratorium). Een goed voorbeeld is het onlangs geactiveerde gebouw Arlon 104. Bovendien gaat het vaak om kantoorgebouwen die kunnen worden omgebouwd tot woningen of faciliteiten. De ontwikkeling van projecten voor tijdelijk gebruik zal het mogelijk maken om deze mogelijkheden aan de orde te stellen.

- Locatie: Noordwijk, Noord-Oostwijk, Laken, Neder-Over-Heembeek.
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar patrimonium/ OE Historisch erfgoed - Departement Cultuur, Jeugd en Sport/OE Cultuur - Diensten van de secretaris/OE Brussel Participatie
- Prioriteit: +

Actie 7.2: Het landelijke erfgoed van de Stad opwaarderen door het een nieuwe bestemming te geven voor het publiek

Het gaat erom publieke eigendommen met een oorspronkelijk landelijke functie te restaureren en volledig te herontwikkelen door ze nieuwe hedendaagse functies te geven, zoals in het geval van het boerderijproject Den Bels (onthaalfunctie, sociaal restaurant, moestuinen, rechtstreekse verkoop, enz.). Er zouden ook bewustmakingsactiviteiten (conferenties, wandelingen, enz.) over dit landelijke erfgoed kunnen worden ontwikkeld.
Het zal ook nodig zijn om de grote landschapsstructuren rond het landelijk erfgoed te versterken en bij te dragen tot de ontwikkeling van het groene en blauwe netwerk. Daartoe zal de Stad Brussel elke gelegenheid aangrijpen om tuinbouwzones en moestuinen aan te leggen en om de groentetuingebieden die door plaatselijke verenigingen worden gebruikt te ontwikkelen en te bestendigen, in overeenstemming met de acties die in dit verband zijn ontwikkeld in het kader van de ambitie "Een Stad die ademt".

- Locatie: Neder-Over-Heembeek, Haren
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium/OE Openbaar erfgoed
- Prioriteit: +

Actie 7.3: Industrieel erfgoed beschermen en opwaarderen

Het industriële erfgoed van de afgelopen 150 jaar in de Europese steden vormt vaak het voorwerp van projecten voor behoud en opwaardering vanwege de omvang en/of de herinneringen die het oproept (bijvoorbeeld Kanal in Brussel). Het is echter het geheel van dit erfgoed, en met name het erfgoed van "kleine omvang", dat systematisch moet worden geïnventariseerd en opgewaardeerd via renovatie- en transformatieprojecten. De Stad Brussel zal dit inventarisproject opstarten om de opwaardering en bescherming ervan te objectiveren. In dit erfgoed zouden nieuwe functies kunnen worden ondergebracht, zoals technologiehubs of fablabs.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium/OE Openbaar erfgoed
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 8:
Het evenwicht dat moet worden gevonden tussen het behoud van het erfgoed en de veerkracht van de gemeentelijke stedelijke ruimte

Streefcijfer (2030) →Verdubbeling van het aantal subsidies voor instandhoudingswerkzaamheden aan beschermde panden

Actie 8.1: Het UNESCO-beheerplan aanpassen aan de uitdagingen van morgen (klimaatverandering, inclusieve stad, bewoonde stad)

De registratie van de Grote Markt als UNESCO-werelderfgoed en de bescherming van het omliggende gebied (Unesco-zone) vormt een krachtig instrument voor de promotie en bescherming van dit uitzonderlijke erfgoed met vooral belangrijke economische spin-offs maar moet ook kunnen worden aangepast aan de klimatologische en stedelijke uitdagingen. Aangezien het laatste plan de periode van 2016 tot 2021 bestrijkt, is er dus een gelegenheid om dit beheerdocument bij te werken in het licht van de stedenbouwkundige uitdagingen waarmee de Stad Brussel wordt geconfronteerd. Deze uitdagingen zijn erg divers met in het bijzonder de behoefte aan inclusief en participatief bestuur, het behoud van een functionele mix om een levendig stadscentrum te waarborgen en de reactie op de klimaatopwarming.
De Europese norm NF EN 16883 zal een interessant uitgangspunt zijn om een energieprestatieconcept met betrekking tot gebouwen met erfgoedwaarde op te nemen in de herziening van het beheerplan. Naast de bebouwde omgeving moet ook de openbare ruimte in deze aanpassing worden opgenomen om de opwaardering van het erfgoed en de veerkracht van deze zone met elkaar te verzoenen. Naast het beheerplan heeft de Stad Brussel een Specifiek Bestemmingsplan opgesteld om een commerciële mix te integreren ten behoeve van alle gebruikers in de sector, om de kwaliteit van de huisvesting en de actieve mobiliteit te versterken en om kwalitatieve en groene open ruimten aan te bieden. Op die manier wordt de Unesco-sector versterkt als ruimte die niet enkel bezocht wordt maar waarin ook geleefd wordt.

- Locatie: Vijfhoek
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium/OE Openbaar erfgoed
- Prioriteit: ++

Actie 8.2: Duurzaam maken van erfgoed door integratie van de Alliantie Renolution

De gebouwen in Brussel zijn over het algemeen oud en energieverslindend. Er moet echter op worden gewezen dat het erfgoed, door de opmerkelijke levensduur, inherent duurzaam is. In een poging om betere energieprestaties te verzoenen met het behoud van het erfgoed steunt de Stad Brussel de integratie van het begrip cultureel erfgoed in de Renolution-strategie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Aangezien hiermee wordt beoogd om doeltreffende oplossingen in te voeren om duurzaamheid en circulaire economie te combineren, zal de Stad actief deelnemen aan de besprekingen over de uitvoering ervan zodat specifieke aanbevelingen voor erfgoed worden gedaan en als leidraad dienen voor de renovatie van coherente en opmerkelijke gebouwen. De voorkeur zal uitgaan naar duurzame materialen zoals hout, evenals naar nieuwe technologieën die vanuit het oogpunt van het erfgoed weinig ingrijpend zijn maar wel zeer energie-efficiënt.

De prioriteiten voor de uitvoering zullen gericht zijn op de reeds beschermde elementen maar ook op de elementen die vermeld staan in het GPDO en het GemPDO.

- Locatie: Gemeentelijk Grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch erfgoed - Urban.brussels - Leefmilieu Brussel
- Prioriteit:++

Actie 8.3: Coördinatie van een bezinning over de modaliteiten voor renovatie van klein erfgoed

Door de geschiedenis van de aanleg en het beleid dat de openbare ruimte van Brussel vorm heeft gegeven, bevat deze een groot aantal "voorwerpen" en elementen van stadsmeubilair (standbeelden, fonteinen, monumenten, kiosken, paviljoenen, enz.) die deel uitmaken van "klein" erfgoed dat parallel met de transformatie van de openbare ruimten van de Stad moet worden opgewaardeerd. Deze laatste zijn bescheidener dan de beschermde gehelen en monumenten en verdienen het om bewaard te blijven omdat zij waardevol zijn en oriëntatiepunten in de stedelijke omgeving vormen en de leefomgeving van de bewoners en gebruikers verbeteren.

Het grijze erfgoed, de begraafplaatsen en hun onderdelen (beelden, begraven, mausolea) moet ook gewaardeerd worden.

De eerste stap is het opstellen van een inventaris van deze laatste. Een globale visie zal het inderdaad mogelijk maken het behoud ervan onder de aandacht te brengen en aanspraak te maken op de door het Gewest voorgestelde premie voor de restauratie van klein erfgoed.

Vervolgens moeten de elementen die gereactiveerd kunnen worden (paviljoens, kiosken) in kaart worden gebracht en moet een gecoördineerde visie op de renovatie ervan worden voorgesteld. De cel Planning en ontwikkeling van de Stad zal verantwoordelijk zijn voor het leiden van deze bezinning en voor het voortzetten van het activeringsproject door bijvoorbeeld de uitschrijving van oproepen tot het indienen van projecten.

- Locatie: het hele grondgebied van de stad
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch erfgoed - Urban.brussels
- Prioriteit: +

Ambitie V: Een open en solidaire Stad

Die zorgt voor optimale opvangomstandigheden voor de volledige bevolking

l'AUC - Endeavour - S. Kampelmann - A. Athanassiadis - Office KGDVS

Strategische doelstelling 1:
Betaalbare huisvesting voor iedereen

Streefcijfer (2030) →900 openbare gemeentelijke sociale woningen in het kader van het Noodplan voor Huisvesting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Actie 1.1: Een gewestelijke verplichting ondersteunen om een minimum aan sociale en soortgelijke woningen per gemeente tot stand te brengen

In september 2020 stonden bijna 128.000 mensen op een wachtlijst voor een sociale woning in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit betekent dat bijna 10% van de bevolking op gewestelijk niveau wacht op een betaalbare woning. Meer bepaald is in de Stad Brussel het aantal sociale woningen per 100 gezinnen van 10,10 in 2009 gedaald naar 9,4 in 2019 (bron: Wijkmonitoring), terwijl het aantal inwoners en de gemiddelde huurprijs gestegen zijn. Het gevolg is dat, naast een geringere stijging van het gemiddelde inkomen per inwoner, steeds minder woningen financieel toegankelijk zijn voor mensen met een laag inkomen. Naast deze verplichting om een minimum aan sociale woningen per gemeente te voorzien, waarvan de bindende voorwaarden en de drempel door het Gewest zullen worden vastgesteld, wenst de Stad Brussel aan deze inspanning deel te nemen door de socialisatie van haar woningbestand. Met het oog op 15% sociale woningen en dergelijke zal de Stad in dit kader samenwerken met actoren op het gebied van sociale huisvesting, en in het bijzonder met de op haar grondgebied aanwezige openbare vastgoedmaatschappijen maar ook door particuliere partners te mobiliseren via de stedenbouwkundige lasten. Het is de bedoeling dat er overal op het gemeentelijke grondgebied sociale woningen komen. Om tot een homogenere verdeling van het aanbod van sociale woningen te komen en toch dicht bij de vraag en de bestaande solidariteitsbanden te blijven, moeten deze nieuwe sociale en soortgelijke woningen zich bij voorrang bevinden in een Zone voor Stedelijke Herwaardering.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Openbare Vastgoedmaatschappijen die actief zijn op het gemeentelijke grondgebied/Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
- Prioriteit: ++

Actie 1.2: Ondersteuning van de projecten van Community Land Trust voor gemeentelijk huizenbezit die betaalbare huisvesting en nieuwe manieren van wonen bevorderen

In het kader van deze actie zal de Stad Brussel vaker gebruikmaken van erfpachten wanneer deze betrekking hebben op gemeentelijke gebouwen die geheel of gedeeltelijk voor huisvesting kunnen worden gebruikt. Het beginsel is dat de grondeigendom die door de Stad Brussel wordt behouden, wordt gescheiden van de eigendom van de gebouwen die aan de koper van het goed wordt overgedragen. Deze laatsten zijn dus huurders van het terrein, waarbij de erfpachtrechten beperkt zijn tot een duur van 27 tot 99 jaar. Aan deze pachten kunnen beperkende voorwaarden worden verbonden, zoals het hoofdgebruik voor huisvesting, waardoor de wildgroei van appartementenhotels wordt tegengegaan, of de vaststelling van inkomenscriteria in het kader van een project voor de verhuur van woningen of de kwaliteit van de woningen zelf (voorstel voor aanverwante diensten: kinderopvang, thuishulp, enz.; innovatieve gebouwen op het gebied van architectuur of energie). In het kader hiervan is het model van Community Land Trust een relevant instrument voor de ontwikkeling van solidaire huisvestingsprojecten zoals woningcoöperaties die de dragers zijn van een project met een sociale en participatieve mix. Aangezien de aankoop van het gebouw niet langer de aankoop van de grond impliceert, zijn de huisvestingskosten lager dan de marktprijs. Bovendien verstrekt dit type pacht een kader voor de mogelijkheid om een meerwaarde te genereren bij de wederverkoop van het gebouw, via een vooraf vastgesteld berekeningsmechanisme, zodat de huisvesting betaalbaar blijft tegen een prijs die onder de marktprijs ligt. Tot slot maakt het gebruik van erfpachten het ook mogelijk om de kosten van het beheer van deze woningen te verminderen door ze te laten dragen door particuliere partners of organisaties die in deze woonsegmenten actief zijn.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel
- Prioriteit: +

Actie 1.3: Verhoging van het aantal woningen met 3 en meer slaapkamers in het Brusselse woningbestand voor gezinnen

Zoals vermeld in het meerderheidsakkoord 2018/2024 wil de Stad Brussel haar woningaanbod uitbreiden om alle gezinsprofielen de kans te geven om te vinden wat zij zoeken. Gezinnen met kinderen vinden momenteel echter moeilijk onderdak en geven er daarom de voorkeur aan om de Stad te verlaten. Naast de hierboven ontwikkelde acties betreffende betaalbare huisvesting moet er ook aandacht gaan naar het aanbieden van aangepaste woningen. Om aan de intenties van het meerderheidsakkoord te voldoen en een diversiteit in de profielen van de Brusselse huishoudens te behouden, moeten de actoren van de openbare en particuliere huisvesting worden gemobiliseerd. De verdeelsleutel binnen de bouw-/renovatieprojecten moet dus gunstiger zijn voor woningen met 3 en meer slaapkamers, tot 35% van de voorgestelde woningen in de verschillende projecten. Wat de openbare huisvesting betreft, zal de Stad Brussel via haar Grondregie en het OCMW deze drempel toepassen en de op haar grondgebied actieve OVM's daarvan op de hoogte brengen. Wat de particuliere woningen betreft, zal deze drempel worden gewaardeerd in het kader van het onderzoek van de vergunningsaanvragen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen - Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel - Openbare Vastgoedmaatschappijen die actief zijn op het gemeentelijke grondgebied
- Prioriteit: +

Actie 1.4: Uitbreiding van de verblijfscapaciteit voor noodgevallen en transit

In een geest van solidariteit vormt hulp aan daklozen een belangrijk thema voor de Stad Brussel. Vanwege de toegankelijkheid is ons grondgebied de uitvalsbasis voor daklozen. In overleg met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zijn gemeenten is het dus essentieel om onze verblijfscapaciteit voor noodgevallen en transit, die momenteel onvoldoende is, te verhogen. Naast de reeds door het OCMW voorgestelde regeling zal de Stad Brussel haar recht op vordering en openbaar beheer hiervoor blijven gebruiken maar wil in dit verband ook experimenteren met de tijdelijke bewoning van leegstaande/verlaten panden via partnerschappen met openbare en particuliere eigenaars. Parallel met de door het Gewest geïnitieerde bezinning over tijdelijke bewoning en de normen die moeten worden nageleefd om behoorlijke huisvestingsomstandigheden te garanderen, stelt de Stad Brussel voor om pilotprojecten te ontwikkelen in samenwerking met organisaties die op dit gebied actief zijn. Het gaat er met name om de concepten van verplaatsbare modulaire woningen zoals "WoonBox" of de invoering van "Tiny House" te testen. Bij dit soort experimenten is het belangrijk om zich te concentreren op huisvesting voor noodgevallen en transit voor vrouwen, kinderen en minderheden.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied.
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel - Actoren die actief zijn op dit vlak
- Prioriteit: +

Actie 1.5: Alternatieve "opstap"-huisvesting ontwikkelen door met name "Housing First"-projecten te steunen

Naast de dringendste situaties van daklоosheid moet ook aandacht worden besteed aan de reïntegratie van deze kwetsbare personen en huisvesting speelt een belangrijke rol in deze strategie. In dit verband is de ontwikkeling van zogenaamde "opstap"-huisvesting, met name op basis van het Housing First-model, zeer relevant. Deze aanpak, die in het Federaal Plan Armoedebestrijding wordt benadrukt, beoogt een onmiddellijke toegang tot huisvesting voor de meest kwetsbare daklozen (langdurige daklozen met fysieke, psychische en/of verslavingsproblemen). Zo worden deze mensen, met inachtneming van de voorwaarden van het huurcontract en de betaling van de huur, ondersteund bij hun inspanningen om in de woning te blijven en te herstellen. De Stad Brussel wil deze regeling uitbreiden naar dakloze vrouwen, kinderen en minderheden met een gepaste begeleiding. In het Vlaamse Gewest worden deze projecten in Antwerpen en Gent uitgevoerd door hun respectieve OCMW's. Gezien de begeleiding die het OCMW van de Stad Brussel reeds biedt aan daklozen en de eerste Housing First-projecten die het heeft opgezet, zet het zich ten volle in voor de versterking van dit soort huisvesting binnen zijn portefeuille en in partnerschap met organisaties die actief zijn op het gebied van Housing First.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel - Actoren die actief zijn op dit vlak
- Prioriteit: +

Actie 1.6: Verhoging van het aantal betaalbare woningen voor personen met beperkte mobiliteit onder beheer van de Stad Brussel en de OVM's

Ook al is de integratie van de toegankelijkheidsnormen voor PBM's in woonprojecten de laatste jaren toegenomen, toch is er nog steeds een gebrek aan aangepaste woningen om ervoor te zorgen dat mensen met een handicap niet gedwongen worden hun leefomgeving te verlaten. Er zijn hulpmechanismen, zoals de steun voor nieuwe huisvesting die mensen met een handicap of beperkte mobiliteit helpt bij het zoeken naar geschikte huisvesting of pilotprojecten voor onderlinge hulp tussen individuen, zoals het project van Fondation Les Fauteuils Roulant op de site van UCL in Sint-Lambrechts-Woluwe. Dankzij dit pilotproject kunnen personen met en zonder handicap over een eigen onderkomen beschikken en tegelijkertijd in een geest van solidariteit gemeenschapsruimten delen. De Stad Brussel promoot ook een premie voor de aanpassing van woningen om het dagelijkse leven van mensen met een permanente handicap in hun woning te vergemakkelijken. Aangezien mensen met een handicap vaak een laag inkomen hebben, hebben zij recht op openbare huisvesting. In die zin moet de Stad Brussel haar aanbod van openbare woningen die toegankelijk zijn voor personen met beperkte mobiliteit vergroten door een percentage van 10% van haar bestand voor hen te bestemmen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel - Openbare Vastgoedmaatschappijen die actief zijn op het gemeentelijke grondgebied
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 2:
Kwalitatieve en performante woningen

Streefcijfer (2030) →100% van de gemeentelijke woningen met EPB F en G moet een energieklasse gestegen zijn

Actie 2.1: Systematisering van de adviesaanvraag bij de Bouwmeester Maître Architecte bij het ontwerpen of renoveren van openbare woningen voor een project van meer dan 1.000 m^2

Wat de kwaliteit van de huisvesting betreft, moeten organismen voor openbare huisvesting een voorbeeldfunctie vervullen voor hun eigen erfgoed dat bijzondere aandacht moet krijgen op het gebied van comfort, esthetiek en integratie in de omgeving. In het kader hiervan kunnen deze overheidsorganisaties rekenen op de steun van het team van de Bouwmeester Maître Architecte op gewestelijk niveau. Deze laatste stelt namelijk zijn expertise en een aantal instrumenten voor die het mogelijk maken om de bezinning over de beoogde projecten te stimuleren en aldus de kwaliteit ervan te waarborgen door middel van een passende begeleiding. Het BWRO bepaalt in artikel 11/1 dat voor alle vergunningsaanvragen voor projecten met een totale vloeroppervlakte van meer dan 5.000 m^2 een advies aan BMA moet worden aangevraagd om toe te voegen als onderdeel van het dossier van de vergunningsaanvraag. Voor renovatie- of bouwprojecten voor openbare huisvesting wil de Stad dat ontwikkelaars het advies van de BMA inwinnen vanaf 1.000 m^2, met een focus op:

• De toegankelijkheid van personen met een beperkte mobiliteit in het kader van alle projecten volgens de aangegeven normen;
• De energieprestatie van gebouwen op basis van de laatste geldende normen;
• De integratie van de projecten in hun omgeving.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - Openbare Vastgoedmaatschappijen die actief zijn op het gemeentelijke grondgebied - Sociale Huisvesting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - citydev.brussels - Bouwmeester Maître Architect
- Prioriteit: ++

Actie 2.2: Voortzetting van de bestrijding van leegstaande/verlaten woningen

De Stad Brussel voert al decennialang een voortdurende strijd tegen leegstaande en/of verlaten panden op haar grondgebied om het gebouwde erfgoed in goede staat te houden maar ook om aan de vraag naar woningen te voldoen. De diensten van de Stad maken daarvoor gebruik van een reeks acties om deze situatie op te lossen, waarvan de eerste actie betrekking heeft op een telling van deze eigendommen op haar hele grondgebied. Met het oog op de uitbreiding van deze telling, die in een interdepartementale databank is ondergebracht, lijkt het nuttig om de bevolking en de actoren van het maatschappelijk middenveld naar hun lokale kennis te vragen. Het doel is om een participatieve en in kaart gebrachte publieke open databank van leegstaande/verlaten panden te ontwikkelen, aangevuld door bewoners en verenigingen die actief zijn op het gebied. Dit zal het mogelijk maken om de reeds door de Stad Brussel uitgevoerde monitoring aan te vullen en te verbeteren. Dit realtime perspectief van de feedback van burgers via een publieke open databank zal het mogelijk maken om in gebreke blijvende eigenaars verantwoordelijk te maken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + Cartografie en tekenen + Openbare veiligheid en volkshygiëne - Departement Begroting en Financiën/OE Telling - I-CITY - Directie Gewestelijke Huisvestingsinspectie
- Prioriteit: +

Actie 2.3: Intensivering van de strijd tegen huisjesmelkers

Het probleem van de slechte huisvesting in Brussel vereist een globale visie die momenteel wordt verzekerd door een gemeentelijk technisch comité dat de acties van de verschillende diensten op ons grondgebied coördineert. Om de missie inzake de strijd tegen huisjesmelkers te consolideren, lijkt het noodzakelijk om de meldingen van ongezonde woningen te centraliseren binnen de OE Openbare veiligheid en volkshygiëne van het Departement Stadsontwikkeling. Het gaat er met name om de feedback van de wijkinspecteurs te verbeteren maar ook om ervoor te zorgen dat het Departement Burgerzaken de gewestelijke besluiten en verbodsbepalingen inzake verhuur controleert bij de registratie van domiciliëringen in een woning die daaraan onderworpen is. Dit vereist de ontwikkeling van een procedure voor het coderen van de locatie van woningen in gebouwen, met name via de software Saphir.

In het kader van deze strijd tegen huisjesmelkers kunnen de gemeentelijke instanties de gemeentelijke belasting tegen leegstaande/verlaten/verwaarloosde panden inzetten. Sinds de laatste hervorming van de Brusselse Huisvestingscode worden panden waarvoor een huurverbod geldt immers opgenomen in de inventaris van leegstaande woningen die door de gemeente is opgesteld en een van de grondslagen vormt voor de toepassing van deze belasting, naast de gewestelijke boete die voor leegstaande woningen wordt opgelegd.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/ OE Openbare Veiligheid en Volksgezondheid + OE Planning en ontwikkeling - Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Burgerzaken - Directie Gewestelijke Huisvestingsinspectie
- Prioriteit: +

Actie 2.4: Campagnes opzetten om renovatiepremies te promoten in wijken die er nood aan hebben

Om de gemeentelijke en gewestelijke financiële stimulansen voor woningrenovatie aantrekkelijker te maken, lijkt het belangrijk om gerichte informatiecampagnes te voeren in de wijken die er het meest behoefte aan hebben. Allereerst is het belangrijk om enerzijds te beschikken over bijgewerkte gegevens inzake de kwaliteit van de gebouwen in Brussel, waarvan de laatste gegevens dateren van 2001 (Wijkmonitoring), en anderzijds gegevens te verzamelen over de energieprestaties van het huisvestingspark. Dit zal deel uitmaken van de gewestelijke strategie Renolution (via een studie waaraan de Stad Brussel zal bijdragen) die tot doel heeft het gemiddelde verbruik van alle Brusselse woningen tegen 2050 door drie te delen, wat met deze gegevens op het gemeentelijke grondgebied kan worden geobjectiveerd. Aangezien de Brusselse gebouwen op Europees niveau behoren tot de meest energieverbruikende gebouwen (bron: Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) is er, met het oog op de doeltreffendheid van deze strategie, alle reden om de gezamenlijke actie van de Stad en het Gewest te optimaliseren door zich te richten op de sectoren die het grootste effect zullen hebben op de verwezenlijking van deze doelstelling. In het kader van de aanvragen voor de premies, waarvoor eventueel een bouwvergunning moet worden aangevraagd, zullen de vaardigheden van het Huisvestingsloket van de Stad verder worden ontwikkeld om deze eigenaars te ondersteunen bij hun aanvraag door hen te begeleiden vanaf de voorbereiding van het vergunningsdossier tot de opvolging van de werven. Zodra de gemeentelijke premies zijn toegekend, moet de verhuurder de voorschriften ervan naleven (bijv. reactivering van de verdiepingen in woningen voor de premie gescheiden toegang of naleving van de voorschriften voor de woningen die opnieuw te huur worden aangeboden), anders moet hij deze terugbetalen. De verschillende premievoorschriften zullen dienovereenkomstig moeten worden aangepast.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stedenbouwkundig nazicht
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 3:
Een uitnodigende en veilige openbare ruimte voor iedereen

Streefcijfer (2030) →100% van de projecten voor de heraanleg van openbare ruimten, sportinfrastructuren en speelplaatsen wordt onderworpen aan een genderanalyse

Actie 3.1: De criteria inzake inclusiviteit van de openbare ruimte integreren vanaf het ontwerp ervan

Binnen het concept "gender budgeting" dat de Stad Brussel wil ontwikkelen in het kader van haar Actieplan voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, dat tot doel heeft de begrotingslijnen vanuit een genderperspectief te evalueren en in te delen, beoogt deze actie een evenwicht te vinden tussen de veiligheid van de openbare ruimten en het respect voor de stedelijkheid van de Stad Brussel, via een beredeneerd concept inzake stadsaanleg en stedelijke vormen. Op basis van het proces "security by design in the protection of public spaces", dat door de Europese Commissie wordt ondersteund, is het de bedoeling een nieuw stedenbouwkundig concept te ontwikkelen dat inspeelt op de uitdagingen van veiligheid en tegelijkertijd ieders identiteit respecteert. In tegenstelling tot het verschijnsel van de compartimentering van de openbare ruimte, dat mensen ertoe aanzet zich in zichzelf terug te trekken, is het doel eerder het behoud van open en veilige ruimten waarvan het gebruik duidelijk is afgebakend om hun toe-eigening en stedelijke integratie te bevorderen. Deze actie staat dus duidelijk in het teken van preventie via stadsplanning door parameters voor gezamenlijk toezicht te ontwikkelen die niet alleen gunstig zijn voor het genderneutraal maken van de door mannen gedomineerde openbare ruimte maar ook voor alle bevolkingsgroepen die er onzichtbaar zijn gemaakt (ERU & L'architecture qui dégenre, Carnet de route - Formation Genre & Ville [outil pédagogique]. Brussel: 2022.) Het concept van de openbare ruimten moet daarom een antwoord geven op een aantal vragen die in 6 thema's zijn onderverdeeld om de kenmerken te beoordelen die de inclusiviteit ervan bevorderen:

• Mobiliteit: om gemakkelijk de weg te vinden en zich te verplaatsen;

• Functie/Comfort: welke toepassingen voor welke duurzaamheid;

• Frequentie: Gemengd of niet;

• Identiteit/netheid: aanwezigheid van symbolen en of de ruimte over een specifieke sfeer beschikt;

• Zichtbaarheid/veiligheid: "zien en gezien worden", dit doet de vraag rijzen naar de geschiktheid van de verlichting van de openbare ruimte;

• Participatie: toe-eigening van de plaatsen en begeleiding bij de definitie ervan

De op basis van deze criteria gecreëerde openbare ruimten zullen worden onderworpen aan voetgangerstellingen om zich te vergewissen van de doeltreffendheid van de gecreëerde voorzieningen en het gemengde gebruik ervan.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied.
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling + OE Stadsaanleg
- Prioriteit: ++

Actie 3.2: Voltooiing en uitbreiding van het netwerk van sanitaire voorzieningen

Om het netwerk van voor het publiek toegankelijke en onderhouden gesloten toiletten te versterken, naast de openbare voorzieningen die momenteel 14 toiletten in de stad omvatten, lijkt het van belang om het initiatief van het netwerk "Gastvrije toiletten" voort te zetten en uit te breiden naar alle wijken van de Stad, in samenwerking met de horeca, handelaars en openbare en culturele ruimten die zijn uitgenodigd om hun toiletten open te stellen voor het publiek.

Hierdoor komen er 50 toiletten extra ter beschikking van het grote publiek. In dit verband lijkt het van belang om naar dit netwerk te verwijzen in toepassingen waarin voor het publiek toegankelijke toiletten worden vermeld, zoals Peesy, om de lokalisering ervan te vergemakkelijken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten/OE Netheid - Diensten van de secretaris/OE Smart City
- Prioriteit: +

Actie 3.3: Versterking van het systeem ter bestrijding van asociaal gedrag op het gebied van openbare netheid

Parallel met de ontwikkeling van een geïntegreerde strategie voor afvalinzameling op basis van de beginselen van circulariteit en via een nauwere samenwerking met de gewestelijke instanties moet het systeem voor de bestrijding van asociaal gedrag op het gebied van openbare netheid worden voltooid om de gebruikers van de openbare ruimte een verantwoordelijkheidsgevoel bij te brengen. Het is derhalve noodzakelijk om nieuw personeel aan te werven om deze netheidsverplichting ter plaatse te handhaven via de toepassing van de desbetreffende belastingen en boetes en door nieuwe instrumenten aan te reiken om dit te doen. In dit verband bestaat het digitale platform Fix My Street dat door paradigm. brussels is ontwikkeld en waarmee iedereen onder meer elk gebrek aan netheid op het gewestelijke grondgebied kan melden. Ook het gebruik van videobewaking lijkt aangewezen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten/OE Verbalisatie reinheid - Diensten van de secretaris/OE Smart City
- Prioriteit: +

© copyright Pierre Dushime

Ambitie II: Een Stad die beweegt

Actieve en gedeelde mobiliteit bevorderen

Strategische doelstelling 1:
Verkeersluwe wijken

Streefcijfer (2030) → Vermindering van het modale aandeel van automobilisten van 32% tot 24%

Actie 1.1: Wegen prioriteren en heraanleggen, rekening houdend met de specialisatie van de wegen en de Stad 30

Sinds 1 januari 2021 bedraagt de maximumsnelheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 30 km/uur op alle wegen, met uitzondering van bepaalde grote assen.

Deze snelheidsbeperking geldt voor wegen die zijn ingedeeld als AUTO COMFORT en verschillende zogenaamde WIJK-wegen overeenkomstig het plan Good Move. Het doel is het aantal ongevallen te verminderen, het naast elkaar bestaan van de verschillende vervoerswijzen te verbeteren en de geluidsoverlast te verminderen.

Het blijft moeilijk om deze beperking te doen naleven, met name op bepaalde wegen waarvan de omvang en/of de kenmerken gemakkelijk snelheden van meer dan 30 km/uur toelaten. De Stad zal de wegen aanwijzen waarop actie moet worden ondernomen en zal de nodige verbeteringen aanbrengen om de Stad 30 te doen naleven.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Actie 1.2: Verkeersluwe wijken inrichten met inachtneming van het STOP-principe

De Stad heeft ervoor gekozen om haar acties op een concrete manier te concentreren, met het oog op de realisatie van verkeersluwe woon- en schoolwijken, op de schaal van een maas (één of meerdere gemeenten - MLC) of op beperktere schalen (submaas), op de schaal van een wijk.

De aanleg van verschillende verkeersluwe wijken op het uitgestrekte grondgebied van de Stad Brussel maakt het mogelijk om verschillende uitdagingen aan te gaan om de algemene leefomgeving te verbeteren: algemene vermindering van het aantal verplaatsingen, vermindering of zelfs afschaffing van het transitverkeer, handhaving van de toegankelijkheid van de verschillende functies voor alle vervoermiddelen, verbetering van de verkeersveiligheid, met name in de buurt van scholen, herstel van het evenwicht van de ruimte die bestemd is voor de verschillende vervoersmiddelen, verbetering van de paden voor voetgangers, personen met beperkte mobiliteit (PBM), fietsers, verbetering van de regelmaat van het openbaar vervoer,.....

Een verkeersluwe wijk wordt bereikt via de uitvoering van verkeersplannen, door de verkeersrichtingen te wijzigen en te voorzien in filters en regels die bepaalde toegangen beperken, via de heraanleg van gevel tot gevel of lokalere aanleg (omgeving van scholen, fietsmarkeringen, straatmeubilair, beplanting, ...). Om de impact van lawaai te verminderen, wordt ook gestreefd naar het gebruik van stillere voertuigen en het beperken van doorgaand verkeer.

De tenuitvoerlegging van verkeersluwe wijken gebeurt op basis van het STOP-principe (Stappers/Trappers/Openbaar vervoer/Privévervoer) dat een prioritering behelst van de verschillende vervoerswijzen in deze volgorde: wandelen, fietsen en actieve micromobiliteit (zoals steps, skateboards, skeelers of eenwielers), openbaar vervoer, collectief privévervoer (taxi's, autodelen en carpoolen) en ten slotte individueel privévervoer.

De Stad Brussel heeft de maas Vijfhoek al geïmplementeerd en heeft meegewerkt aan de maas Flagey-Etangs. In de nabije toekomst zal zij andere verkeersluwe mazen ontwikkelen in Haren, Neder-Over-Heembeek en de Noord-Oostwijk.

De Stad Brussel heeft de maas Vijfhoek al geïmplementeerd en meegewerkt aan de maas Flagey-Vijvers. Tussen nu en 2030 zal ze andere mazen ontwikkelen en eraan meewerken in Haren, Dielegem, Ter Kamerenbos, Essegem, Thurn & Taxis, Ambiorix en Europa.

- Locatie: Het hele grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Actie 1.3: Verhogen van het aantal en de ambitie van verkeersluwe schoolwijken op het grondgebied van de Stad

Schoolstraten worden over het algemeen gedefinieerd als veilige in- en uitgangen van scholen, met name door de toegang van gemotoriseerde voertuigen tijdens de begin- en eindtijden van scholen te beperken.

In sommige gevallen is het echter interessanter om op wijkniveau te werken. De Stad creëert verkeersluwe schoolwijken aan de hand van verkeersmaatregelen die het doorgaand verkeer beperken en de verkeersveiligheid vóór de scholen verbeteren. Zo moedigt de stad ouders aan om zich op actieve wijze of met het openbaar vervoer te verplaatsen. In het kader van de door het gewest gelanceerde schoolcontracten werkt de Stad ook aan de herinrichting van de openbare ruimte rond de school.

In deze context zal de Stad Brussel voorrang geven aan het veilig maken van de in- en uitgangen van scholen maar ook ambitieuze schoolwijkprojecten ontwikkelen die van scholen en de omliggende openbare ruimten een nieuwe centrale plaats op wijkniveau maken.

- Locatie: Gemeentelijk Grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: ++

Actie 1.4: Uitbreiding van zones waarvan de toegang beperkt of verboden is voor gemotoriseerde voertuigen

Naast de dichotomie tussen voetgangersgebieden en wegen die door auto's gebruikt kunnen worden, zijn er nog andere mogelijkheden om wijken verkeersluw te maken. Op verzoek van de bewoners is de Vlaamsesteenweg veranderd in een zone met beperkte toegang. De voetgangerszone is niet volledig omdat de toegang tot de straat nog steeds mogelijk is voor de voertuigen van de bewoners en andere gebruikers van deze weg; met name de leveringszones blijven toegankelijk maar beperkt in de tijd; terwijl parkeren nog steeds is toegestaan.

Dit principe van een zone met beperkte toegang, dat ook in de tijd kan worden gedifferentieerd (sluiting op zondag, in de zomer, enz.), zal door de Stad Brussel worden uitgebreid om de rust in de Vijfhoek te consolideren, evenals voor elke andere weg, op verzoek van een collectief van representatieve inwoners, in het kader van een living lab of naar aanleiding van acties die door een maasplan op het grondgebied afgestemd worden.

- Locatie: Gemeentelijk Grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: +

Actie 1.5: Aanschaffing door de Stad Brussel van een monitoringinstrument op schaal van het grondgebied.

De mobiliteitsgegevens zijn momenteel ad hoc en lokaal: gerichte tellingen, analyse van trajecttijden in bepaalde wijken, plaatsing van preventieve radars op bepaalde plaatsen en tijdstippen,.... Het zou wenselijk zijn dat de Stad een betrouwbaarder monitoringinstrument op schaal van het grondgebied aanschaft dat een continue gegevensverzameling mogelijk maakt. De details van de uitvoering van dit toezicht moeten nog worden uitgewerkt.

Door regelmatige en geüniformiseerde tellingen zal de kwaliteit van verkeersluwe wijken kunnen worden beoordeeld. Aan de hand van verkeerstellingen tijdens de spitsuren op bepaalde wegen zal immers kunnen worden nagegaan of de lokale-residentiele wegen minder dan 200 p.e. (personenwagenequivalent) per uur en per richting hebben (referentiecijfer voor het Gewest en in het kader van de lopende besprekingen voor de gids "De juiste fietsinfrastructuur op de juiste plek". Indien de verkeersstroom groter is dan dit, moet worden overwogen om te voorzien in fietsvoorzieningen of andere aanvullende maatregelen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten/OE Parkeerbeheer - administratie - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit:+

Strategische doelstelling 2:
Een daadkrachtig parkeerbeleid gebaseerd op het gedeelde gebruik van parkeerplaatsen

Actie 2.1: De druk van het autoverkeer door een ambitieus beleid voor parkeren op de weg en buiten de weg

Wijken worden rustiger door een betere verdeling van de openbare ruimten tussen verschillende gebruikers/vervoerswijzen maar ook door rust en orde van nieuwe ruimten. Dit evenwicht houdt een vermindering in van het ruimtebeslag van gemotoriseerde voertuigen die het grootste deel van de openbare ruimte innemen en dit ten voordele van actieve vervoerswijzen.

Het GemPDO maakt deel uit van de doelstelling Good Move om het aantal parkeerplaatsen op straat met bijna 25% te verminderen op het grondgebied met als doel om ruimte op de weg te winnen en beschikbaar te maken voor andere vervoerswijzen. De Stad beschikt over talrijke parkeerplaatsen die zich niet op de weg bevinden: openbare en privéparkings (kantoren, ...), alsook parkings die toebehoren aan de overheid (scholen, grondregie, ...) die ten behoeve van de buurtbewoners zouden kunnen worden gedeeld om de impact van parkeren op straat te verminderen en de gewonnen ruimte terug te geven aan andere vervoerswijzen.

Voordat het parkeren op straat wordt afgeschaft, moet er een beleid worden uitgerold om bestaande particuliere parkeergarages te mutualiseren, met name door milieuvergunningen te vernieuwen. Er moet een beleid worden gevoerd waarbij bestaande privéparkings worden gedeeld, met name door de vernieuwing van milieuvergunningen. Anderzijds, aangezien de bezettingsgraad van de openbare parkeerplaatsen in de Vijfhoek laag is (40 tot 60% afhankelijk van de parking, volgens de diagnose van het Masterplan "Hoog en Laag" van het bureau Bas-Smets voor de Stad Brussel), wil de Stad hun aantal in het stadscentrum rationaliseren om een deel ervan te reserveren voor de inwoners door partnerschappen te ontwikkelen voor voorkeurstarieven. De vraag naar parkeerplaatsen moet ook worden verminderd (beperking van het aantal parkeerkaarten, bijvoorbeeld door middel van tarieven, quota, sectoren, ...).

- Locatie: Vijfhoek, Noordwijk, Noord-Oostwijk
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg/OE Vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen - Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Actie 2.2: Samenwerken met het Gewest om te beantwoorden aan de behoeften in verband met de geleidelijke afschaffing van thermische voertuigen tegen 2035

Naast de lage-emissiezone die in het Brusselse Gewest reeds actief is, moet worden nagegaan welke steun de overheid kan verlenen om particulieren aan te moedigen om koolstofarme voertuigen te gebruiken. De Stad zal een strategie ontwikkelen voor het gebruik van deze voertuigen op haar grondgebied met als doel de luchtkwaliteit in de stadsomgeving te verbeteren. Naast de voorbeeldfunctie van de Stad voor het gebruik van dit soort voertuigen moeten ook gebruiksoplossingen voor particulieren worden voorgesteld.

Het Gewest is belast met de plaatsing van oplaadpunten op de weg, het is aan de Stad om een visie te bepalen voor de ontwikkeling van een oplaadnetwerk voor elektrische voertuigen dat zich niet op de weg bevindt. Dit omvat met name de verdere installatie van elektrische oplaadpunten op openbare parkeerplaatsen en op terreinen die eigendom zijn van de overheid maar ook de bevordering van het thuis opladen door de invoering van één standaardstekker op Europees niveau te ondersteunen zonder dat wijzigingen of aanpassingen nodig zijn.

In een grootstedelijke context moet worden gedacht aan gezamenlijke oplossingen, het aanmoedigen van de aanleg van oplaadpunten in nieuwbouwprojecten en de mogelijkheid van een "oplaadrecht" in bestaande flatgebouwen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten/OE Parkeerbeheer - administratie - Brussel Mobiliteit, Leefmilieu Brussel
- Prioriteit: +

Actie 2.3: Samenwerken met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om plannen op te stellen voor parkings voor touringcars en voor leveringen voor vrachtwagens

In het kader van de evolutie van de vervoersmiddelen en het gebruik van de openbare ruimte lijkt het relevant om het parkeren van vrachtwagens en touringcars te reorganiseren met het oog op diverse vervoersnormen en zachte logistiek. Wat de touringcars betreft, is het parkeren vooral geconcentreerd rond de Vijfhoek en het Heizelplateau, in de logische nabijheid van de toeristische trekpleisters. De stedenbouwkundige perspectieven voor bepaalde sectoren, zoals het Administratief Centrum, vereisen echter dat deze parkeerplaatsen worden verplaatst naar sectoren die beter geschikt zijn voor het gebruik van het openbaar vervoer om zich in de Stad te verplaatsen. Bij het toewijzen van parkeerplaatsen moet ook rekening worden gehouden met de parkeerduur van toeristenbussen (kort/middelmatig/lang).

Het gaat er ook om het parkeren van vrachtwagens te rationaliseren, met name buiten dichtbevolkte gebieden, door ze aan te sluiten op de centra voor zachte logistiek die de Stad Brussel wil ontwikkelen. Het principe bestaat erin de distributiecycli te verkorten door de logistieke platforms dichter bij de eindgebruiker te brengen: middelgrote infrastructuren die dienen als schakel tussen het grootstedelijke en het stedelijke; en kleinschalige ruimten in dichtbevolkte centra om de trajecten te optimaliseren met koolstofarme voertuigen (bakfietsen, elektrische bestelwagens). Voor de integratie van deze infrastructuren moet er op schaal van het Gewest worden nagedacht over langetermijnparkeerplannen voor deze vervoerswijzen.

- Locatie: Vijfhoek - Laken Noord
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 3:
Vermindering van het aantal verkeersongevallen

Streefcijfer (2030) →0 verkeersdoden of zwaargewonden op het gemeentelijke grondgebied

Actie 3.1: Beveiliging van ongevalgevoelige zones (ZACA en andere) en bouwplaatsen

Bij geïdentificeerde ongevalgevoelige zones moeten specifieke aanlegverbeteringen worden voorgesteld die het risico op ongevallen en de ernst ervan op de gemeentelijke wegen kunnen terugdringen. Dit omvat de totstandbrenging van een veilige infrastructuur voor actieve vervoerswijzen, zoals gescheiden fietspaden, inspringstroken tussen parkeerplaatsen en voetgangersoversteekplaatsen, een betere verlichting van deze oversteekplaatsen en het beheer van de snelheden op deze plaatsen door de invoering van specifieke voorzieningen (zoals beperking van de omvang van de weg, aanleg van verkeersdrempels, aanleg van wegversmallingen, onderbreking van lange rechte lijnen door verkeersmaatregelen, enz.). De Stad Brussel werkt samen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om dergelijke aanlegvoorzieningen uit te voeren op de wegen die onder haar bevoegdheid vallen.

Naast de ZACA's is verkeersveiligheid ook belangrijk in specifieke contexten, zoals de organisatie van bouwplaatsen. In deze context zal de Stad Brussel samenwerken met de Coördinatiecommissie van de Bouwplaatsen en de politie om de veiligheid en de doorstroming van het verkeer in de omgeving van de bouwplaatsen te optimaliseren (voorafgaande informatie, opstelling van een gezamenlijk mobiliteitsplan voor de bouwplaats, de voorbereiding ervan, de signalisatie en de tijdelijke voorzieningen in de omgeving).

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit - Politie
- Prioriteit: +

Actie 3.2: Oversteken van grote stedelijke barrières bevorderen

Bij het streven naar een bevordering van actieve vervoerswijzen moet ook aandacht worden besteed aan de stedelijke "breuken" die verspreid liggen over het gemeentelijke grondgebied. Deze kunnen van verschillende aard zijn: spoorwegen, stedelijke snelwegen, grote percelen, enz.

Om verplaatsingen te vergemakkelijken, zal de Stad maatregelen nemen om de belemmeringen voor het verkeer weg te nemen via het STOP-principe op grote kruispunten, de mogelijkheden voor het oversteken van grote infrastructuren zoals de kleine ring, het kanaal, de A12, Schaarbeek-Vorming of het Terkamerenbos te vergroten en om oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers aan te leggen binnen grote blokken (momenteel wordt als maximumlengte van een blok 150 m gehanteerd).

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 4:
Actieve vervoerswijzen op de voorgrond

Streefcijfers (2050) →Realisatie van 7 maasplannen
→Het aantal verplaatsingen met de fiets verdrievoudigen

Actie 4.1: De heraanleg van wegen aangrijpen om nieuwe gebruiksmogelijkheden in de openbare ruimte te testen door Living Labs op te zetten

Het streven naar een betere herverdeling van de openbare ruimte tussen de verschillende vervoerswijzen maakt openbare ruimte vrij die door de gebruikers van het gebied opnieuw moet worden toegewezen. Living lab is een proces waarbij burgers, bewoners en gebruikers worden beschouwd als belangrijke actoren die samen met de overheid de heraanleg van de openbare ruimte vormgeven. Deze samenwerking kan verschillende vormen aannemen, via een oproep tot het indienen van projecten of via het ter beschikking stellen van een budget voor de aankoop van stadsmeubilair bijvoorbeeld. De Stad zal een flexibel kader vaststellen voor de implementatie van living labs dat ruimte biedt voor innovatie en creativiteit. Er zullen twee methoden worden toegepast:

- De top-bottommethode: de Stad neemt het initiatief voor een duidelijk op het grondgebied gerichte living lab, door gerichte oproepen tot het indienen van projecten die kaderen in een stadsproject en die een van de drijvende krachten zijn voor de vernieuwing van een plaats/wijk.

- De bottom-upmethode: Bij het opstellen van maasplannen biedt de Stad de burgers die in deze maas wonen een budget aan om één of meer living labs op te zetten binnen de omtrek van het plan.

Na deze tijdelijke aanlegvoorzieningen van het type tactical urbanism zal de Stad definitieve heraanlegvoorzieningen uitvoeren

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg Diensten van de secretaris/OE Brussel Participatie - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: ++

Actie 4.2: Waarborgen van een harmonieus samengaan van de verschillende actieve vervoerswijzen, met name binnen de Vijfhoek

Het vrijmaken van openbare ruimte voor actieve vervoerswijzen en het gebruik van nieuwe vervoerswijzen die bekend staan als "free-floating" (deelsteps, deelfietsen, enz.) leiden tot conflicten over het samengaan van deze vervoerswijzen op één en dezelfde plaats. In elk van haar maasplannen zal de Stad Brussel een mobiliteitslogica invoeren die het mogelijk maakt om deze conflicten te vermijden door te voorzien in oversteekplaatsen voor voetgangers, enz.

Bovendien maakt de Stad gebruik van een gewestelijk voorstel dat het mogelijk maakt om parkeerzones af te bakenen voor "free-floating"-vervoerswijzen, waardoor de opstopping op stoepen en, meer in het algemeen, in de openbare ruimte wordt voorkomen. Deze actie zal worden toegepast op het volledige gemeentelijke grondgebied maar er werd evenwel voorrang gegeven aan de Vijfhoek en de commerciële wijken.

- Locatie: Vijfhoek
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: +

Actie 4.3: De ontwikkeling van een veilig, samenhangend, snel, comfortabel en aangenaam fietsnetwerk versnellen

De Stad Brussel wil de ontwikkeling van een beter samenhangend, ononderbroken en comfortabel netwerk voor actieve vervoerswijzen binnen het stedelijke weefsel versnellen. Onder de actieve vervoerswijzen moeten fietsen niet alleen worden gezien als een vrijetijdsbesteding of een middel voor woon-werkverkeer maar ook als een middel om goederen te vervoeren en leveringen uit te voeren. Op lange termijn zou het ook deel kunnen uitmaken van een toeristisch aanbod waarin de Stad Brussel een rol speelt.

Het Fietsactieplan van de Stad Brussel is een document dat de verschillende acties beschrijft die binnen het gemeentelijke grondgebied moeten worden uitgevoerd met betrekking tot het veiliger maken van fietsroutes, het sensibiliseren op het gebied van fietsen en fietsenparkings, ... Dit plan evolueert naar een plan dat zowel strategisch als operationeel is.

De toepassing van verkeersluwe mazen zal in het bijzonder een impact hebben op de fietsbaarheid van deze mazen. Het GemPDO stelt voor om deze fietsbaarheid na de uitvoering van de maas te evalueren aan de hand van de 5 criteria van het Good Move-plan (veilig, samenhangend, snel, comfortabel, aangenaam) teneinde de werken en infrastructuren die bij de definitieve heraanleg van de wegen van deze mazen moeten worden voorzien te lokaliseren/plannen/prioriteren/budgetteren/controleren.

In samenwerking met het Brussels Gewest is een Fietsknooppuntproject gestart.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Actie 4.4: Zorgen voor een passend en veilig aanbod van fietsenparkings

Een van de belemmeringen voor een toename van het aantal fietsers is de behoefte aan twee soorten fietsenstallingen:

- Een aanbod in de buurt, meer bepaald in oude en dichtbevolkte wijken
- Een groot parkeeraanbod in de buurt van belangrijke centra of op multimodale knooppunten, ook buiten de Vijfhoek.

De Stad zal via haar eigendommen lokalen inzetten of verwerven en deze omvormen tot veilige en betaalbare fietsenstallingen voor gebruikers/bewoners van de wijken. De Stad Brussel zal andere openbare exploitanten aanmoedigen om hetzelfde te doen.

Bovendien moedigt de Stad eigenaars van openbare of particuliere parkeergarages aan om via milieuvergunningen zones voor fietsenparkings te creëren, met name in het geval van grote ondergrondse parkeergarages. Tegelijkertijd ondersteunt zij de ontwikkeling van projecten voor een platform om eigenaars/verhuurders van beveiligde fietsenstallingen en huurders die in diezelfde ruimten geïnteresseerd zijn, samen te brengen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Grondregie en Economische zaken - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: +

Actie 4.5: Het netwerk van gemeentelijke paden en wegen opwaarderen en aanvullen

De Stad Brussel zal een traag netwerk in en tussen haar wijken tot stand brengen. Er zijn twee netwerkschalen.

Een fijne schaal die een netwerk van wegen en buurtwegen omvat, zoals opgestart in Haren. Deze ervaring zal de ontwikkeling van een dergelijk netwerk in Neder-Over-Heembeek ten goede komen.

Anderzijds zal een netwerk dat gebaseerd is op de prospectieve kaarten en Nexussen van het GemPDO een netwerk van paden voor actieve vervoerswijzen opzetten. De macroschaal omvat het netwerk van "voetgangersboulevards" van het Plan Good Move. Daartoe zal de Stad Brussel het Brussels Gewest vragen om op haar grondgebied extra voetgangersboulevards aan te leggen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 5:
Mobiliteit voor iedereen

Streefcijfer (2030) →100% van de gerenoveerde of heraangelegde openbare ruimten is toegankelijk voor personen met een beperkte mobiliteit

Actie 5.1: Uitvoering van het toegankelijkheidsplan voor de weg en de openbare ruimte (PAVE)

Over een periode gaande van 2015 tot 2019 is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in samenwerking met de gemeenten begonnen met de ontwikkeling van deze plannen. Het doel van deze plannen was prioriteiten te stellen voor het voetgangersnetwerk, dat later werd geformaliseerd in het Good Move-plan, maar ook een diagnose uit te voeren van de toegankelijkheid van dit netwerk. Wat de Stad Brussel betreft, is de gestelde diagnose nog steeds relevant. Er moet dan ook rekening mee gehouden worden bij de planning en uitvoering van de openbare ruimte van het grondgebied.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: +

Actie 5.2: De toegankelijkheid van alle vervoerswijzen voor personen met beperkte mobiliteit (PBM) waarborgen

Naast de openbare ruimte moet de toegankelijkheid van andere vervoerswijzen, in het bijzonder openbaar vervoer en openbare parkeerplaatsen, worden gewaarborgd door de mobiliteitsactoren aan te moedigen om de nodige maatregelen te nemen. Verplaatsingen via gemotoriseerde voertuigen zijn soms noodzakelijk voor PBM's en daarom is er altijd behoefte aan voldoende parkeerplaatsen.

Het gaat erom te anticiperen op uitzonderlijke situaties die vooraf moeten worden voorbereid, met name in het kader van de organisatie van bouwplaatsen. In dit verband zullen omleidingsplannen moeten worden opgesteld om ervoor te zorgen dat mensen met beperkte mobiliteit zich kunnen verplaatsen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 6:
Aantrekkelijkere netwerken voor collectief vervoer en het aanbod autodelen

Streefcijfer (2050) → Creatie van 11 zichtbare en aangesloten Mobility Hubs
→ Het aantal voertuigen in de stations (met uitzondering van de Vijfhoek) en het autodelen tussen particulieren verdubbelen.

Actie 6.1: Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sensibiliseren omtrent de tekortkomingen van het openbaar vervoer op het grondgebied van de Stad

De tekortkomingen van een openbaarvervoersnetwerk worden gemeten op basis van de kwaliteit van de dienstverlening maar ook de commerciële snelheid van de lijnen. Met de aanleg van de Metro Noord, de tramlijnen naar Heizel, Thurn & Taxis en Neder-Over-Heembeek zal het grondgebied van de Stad over het algemeen beschikken over goede verbindingen met het openbaar vervoer. Er zijn echter nog enkele tekortkomingen, met als belangrijkste de slechte verbinding met Haren dat snel dichter bevolkt wordt en waar veel gewestelijke voorzieningen gevestigd zijn.

De Stad zal het Brusselse Gewest bewustmaken van de noodzaak om de verbinding met deze wijk te verbeteren door voor te stellen om de toekomstige Metro Noord te verlengen met minstens één halte naar de twee stations van Haren. Om beter op de toekomst te kunnen anticiperen, wil de Stad ook overwegen om deze lijn door te trekken naar de NAVO/luchthaven.

Met het oog op de stadsontwikkeling langs het kanaal zal de Stad het Gewest ook verzoeken om de mogelijkheid te bestuderen om een heel frequente lijn aan te leggen die al deze nieuwe wijken met elkaar verbindt. Tot slot zou de Stad graag een fijne verbinding binnen de Vijfhoek zien om de Oost-Westverbindingen te versterken.

Wat de commerciële snelheid betreft, heeft de MIVB in haar Avanti-plan de problematische lijnen en stedelijke knooppunten in kaart gebracht. De Stad zal met de MIVB samenwerken om oplossingen toe te passen om de kwaliteit van de commerciële snelheid, waaraan de Stad Brussel op haar grondgebied zal meewerken, te verhogen, met name om de toegankelijkheid van metrohaltes en stations voor personen met beperkte mobiliteit te verbeteren.

- Locatie: Neder-Over-Heembeek, Haren, Noordwijk, Vijfhoek
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Actie 6.2: Anticiperen op de stedelijke integratie van nieuwe opslagplaatsen/eindhaltes van openbaar vervoer

Door de aanleg van nieuwe bus-, tram- en metrolijnen neemt het rollend materieel toe en daarmee ook het aantal eindhaltes en de behoefte aan oppervlakte voor opslagplaatsen.

De Stad moedigt de MIVB aan om een strategie te ontwikkelen om deze behoeften (grote opslagplaatsen/ parkeervoorzieningen aan de eindhaltes van de lijnen/logistieke centra/enz.) te integreren in een stedenbouwkundige visie voor de betrokken wijken. Het Good Move-plan wil ook anticiperen op de ruimte die nodig is voor de ontwikkeling van deze diensten. Dit vereist een gecoördineerd grondbeleid, met name tussen de verschillende publieke actoren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: +

Actie 6.3: De gebruikers van de Stad bewustmaken van het gebruik van het S-net en multimodaliteit

Het treinnetwerk is een onderbenut vervoersmiddel voor intergewestelijke verplaatsingen, met name het S-net. Het S-net zorgt voor een verbinding met de Brusselse metropool en verbindt bepaalde delen van de stad zeer snel met elkaar (zo verbindt het S-net Bockstael en Jette met de Europese Wijk). Het S-net moet worden versterkt wat betreft de frequentie maar ook worden opgenomen in de mentale kaart van de gebruikers van openbaar vervoer.

Met het oog hierop zal de Stad Brussel een campagne voeren om burgers bewust te maken van alternatieven voor de eigen auto, mede door middel van gerichte informatie die aan de burgers wordt verstrekt tijdens hun domiciliëring.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Actie 6.4: Zichtbare en verbonden "Mobility hubs" creëren

De Stad Brussel wil van de vervoersinfrastructuren centrale punten in de wijken maken. Het gemeentelijke grondgebied telt talrijke multimodale verbindingspunten die zullen worden ontwikkeld en opgewaardeerd tot essentiële mobiliteitshubs van wijken en die zowel veilig als volledig zijn qua aanbod.

Naast de haltes van het openbaar vervoer (MIVB/De Lijn/TEC/NMBS) zullen in de Mobility Hubs stations voor car sharing, fietsenstallingen, plaatsen voor "free floating"-vervoerswijzen en informatie over mobiliteitsalternatieven voor de eigen auto worden ondergebracht.

De keuze van de hubs gebeurt in onderling overleg tussen de Stad en het Gewest.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel - Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen - De Lijn - Transport En Commun - Brussel Mobiliteit
- Prioriteit: ++

Actie 6.5: Ondersteuning van de ontwikkeling van autodelen

De herziening van het openbaarvervoersnetwerk moet ook inhouden dat het aantal huurbare voertuigen voor gedeeld gebruik op het grondgebied van de Stad, de toegankelijkheid van deze voertuigen, hun aantal en het voordeel van het gebruik ervan voor de bewoners worden verhoogd om hen aan te moedigen om dit verplaatsingsmiddel te gebruiken.

Vandaag zijn er ongeveer 200 stations voor deelauto's verspreid over het Brussels Gewest, met 620 auto's die gemiddeld 10 uur per dag rijden - voor ongeveer 21.000 gebruikers. Voor de Stad Brussel betekent de ondersteuning van deze ontwikkeling dat de juiste voorwaarden worden opgesteld om het aantal stations in de openbare ruimte te vergroten en dat het project door de inwoners wordt gesteund.

Autodelen heeft niet enkel betrekking op autodeelstations maar omvat ook het delen tussen particulieren van privévoertuigen, taxi's, de mogelijkheid om voertuigen uit het interne wagenpark van de Stad ter beschikking te stellen en zelfs het ter beschikking stellen van andere soorten voertuigen (bakfietsen, enz.).

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/UO Stadsaanleg - Brussel Mobiliteit - Cambio en andere bedrijven die actief zijn op dit vlak - Gewestelijke Directie Taxi's
- Prioriteit: ++

Collectieve en gedeelde vervoerswijzen

© copyright Pierre Dushime

Ambitie IV: Een dynamische en slimme Stad

Economische ontwikkelingen verwelkomen en technologieën inzetten ten dienste van de burgers

Circulaire economie

Strategische doelstelling 1:
Opwaardering van afval als hulpbron

Streefcijfer (2030) →30% vermindering/andere bestemming voor huishoudelijk en soortgelijk afval dan verbranding

Actie 1.1: Het netwerk van compostvoorzieningen aanvullen door, waar mogelijk, individuele en collectieve compostvoorzieningen op te zetten

Deze actie beoogt de aanvulling van een netwerk van verschillende compostvoorzieningen met verschillende maar complementaire functies.

Ten eerste zou de gemeentelijke compostvoorziening in Neder-Over-Heembeek moet via een studie de optimalisatiemogelijkheden aalyseren om rekening met groen biologisch afval en voedselafval van de Stad te houden

Om dit gemeentelijke netwerk aan te vullen, zouden bovendien compostvoorzieningen moeten worden geïnstalleerd op plaatsen waar veel bioafval wordt geproduceerd.

Ten slotte moet dit netwerk ook rekening houden met wijk- en collectieve compostvoorzieningen voor burgers. Niet alle huishoudens hebben toegang tot een buitenruimte om te composteren. Om in deze behoefte te voorzien en alle huishoudens aan te moedigen om hun organisch afval te composteren, zal de Stad Brussel de ontwikkeling van collectieve wijkcompostvoorzieningen ondersteunen. De behoefte aan collectieve compost houdt dus rechtstreeks verband met de toegang van de bewoners tot particuliere groene ruimten. Er moet evenwel worden opgemerkt dat hun ontwikkeling enige begeleiding vereist om de nodige logistiek voor hun onderhoud te waarborgen.

- Locatie: Het volledige gemeentelijke grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie
- Prioriteit: +

Actie 1.2: Opzetten van kringloopwinkels in samenhang met microrecyclageparken in de wijken

Het begrip "kringloopwinkel" wordt gedefinieerd als een economische activiteit die werkgelegenheid en toegevoegde waarde creëert, met als prioriteit de maximale recyclage van afgedankte producten, met name door hergebruik. Een kringloopwinkel maakt het dus mogelijk om afval op te waarderen maar ook om banen voor laaggeschoolden te creëren.

Het concept kringloopwinkel beantwoordt aan twee grote uitdagingen van de sociale economie: de professionalisering en de beloning van haar activiteiten. Het is in het bijzonder gericht op overheidsinstanties die belast zijn met netheid: gemeenten en intercommunales die dan over een extra instrument beschikken om het hergebruik van een percentage afval van allerlei materialen, bekend als "grofvuil", te bevorderen.

De Stad zal daarom kringloopwinkels opzetten die kunnen worden gekoppeld aan microrecyclageparken gelegen in het hart van dichtbevolkte wijken. De Stad heeft in het kader hiervan trouwens al een pilotproject green point opgestart in de Marollenwijk. Bewoners kunnen dan gemakkelijk hun grofvuil inleveren om het een tweede leven te geven en, als dat niet mogelijk is, om de materialen zo goed mogelijk te recycleren. Op die manier wil men ook illegale dumping voorkomen en het gemakkelijker maken voor mensen die de gewestelijke recyclageparken moeilijk kunnen bereiken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten/OE Openbare reinheid
- Prioriteit: ++

Circulaire economie

Strategische doelstelling 2:
Mobilisatie van de bouwsector bij het hergebruik van materialen

Streefcijfer (2030) →100% van de nieuwe gemeentelijke projecten/ werven nemen circulariteits-criteria op in hun bestek

Actie 2.1: Ondersteuning van de functies inzake sortering/kringloopwinkel door wegen of gebouwen tijdelijk beschikbaar te stellen

Het beheer van bepaalde afvalstoffen, met name in het kader van bouwplaatsen, wordt reeds door specifieke wetgeving geregeld.

Deze wetgevingen gaan uit van het beginsel van een hiërarchie in de afvalproductie waaraan de exploitant moet voldoen en die er als volgt uitziet: preventie, voorbereiding voor hergebruik, recyclage, andere terugwinning, met name energetische valorisatie en tot slot verwijdering.

In dit verband hebben bouwplaatsen die zich inzetten voor een ambitieuze circulaire strategie vaak te maken met grote ruimtelijke beperkingen (ontmanteling en opslag ter plaatse, vervoer van materialen voor hergebruik, enz.).
De Stad Brussel kan een belangrijke rol spelen bij de ondersteuning van dergelijke bouwplaatsen door hen ongebruikte openbare ruimten, braakliggende terreinen of stukken weg aan te bieden om een geschiktere werkomgeving te creëren. Met de dienst "Osiris" kunnen reeds aanvragen voor openbare ruimte worden ingediend maar voor tijdelijke gebouwen zal een gedetailleerde methode moeten worden uitgewerkt.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten - Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Openbaar Patrimonium
- Prioriteit: +

Actie 2.2 : Bevordering van een duurzaam beheer van gemeenschappelijke bouwplaatsen

In de bouwsector zal de Stad Brussel het voorbeeld moeten geven op het gebied van het beheer van haar eigen bouwplaatsen, door het TOTEM-instrument zelf te gebruiken voor al haar stedenbouwprojecten.

Tegelijkertijd moet de Stad een hoog ambitieniveau tonen op het gebied van sortering en hergebruik van materialen en deze parameters integreren in de opstelling van haar overheidsopdrachten.

Naast de duurzaamheidsaspecten is het voor de Stad Brussel ook een winnende weddenschap om deze circulariteitsprincipes toe te passen. Door deze afvalstoffen en bouwmaterialen als een hulpbron te beschouwen, kunnen namelijk financiële voordelen worden behaald en banen worden gecreëerd die niet kunnen worden verplaatst en kan economisch waardevolle knowhow worden ontwikkeld.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbaar Patrimonium - Departement Openbare en groene ruimten - Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 3:
Een toekomstgerichte economie

Streefcijfer (2030) → Oprichting van 5 technologische hubs en een Digitale Bedrijfsruimte

Actie 3.1: Creatie van technologische hubs

Het grondgebied van de Stad telt heel wat economische actoren en werkgelegenheid. Vele daarvan houden verband met nieuwe technologieën en de digitale wereld.

Hoewel de Stad niet bevoegd is op het gebied van werkgelegenheid en opleiding, kan zij initiatieven op dit gebied ondersteunen. Aangezien de Stad over een aanzienlijke hoeveelheid grond beschikt, kan zij nieuwe technologische opleidingscentra ondersteunen door ruimte ter beschikking te stellen, idealiter in samenwerking met bestaande opleidingscentra. Zo komt er in Laken een nieuw opleidingscentrum.

Dit model moet worden ondersteund en bestendigd om de opleiding van jongeren op het gebied van nieuwe technologieën te garanderen en er zo voor te zorgen dat zij aan de slag gaan bij bedrijven die zich bevinden op het grondgebied van het gewest.

- Locatie: Noordwijk, Laken, Haren, Europese Wijk
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium - Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Openbaar Onderwijs - Diensten van de secretaris/ OE Smart City
- Prioriteit: ++

Actie 3.2: Creatie van een Digitale Bedrijfsruimte

De Stad Brussel zal de oprichting bevorderen van een plaats voor innovatie, incubatie en ontwikkeling van bedrijven die actief zijn op het gebied van videospelletjes, animatie, enz.

Om onderzoek te koppelen aan de concrete toepassing van processen en zo Brussels talent ter beschikking te stellen van deze bedrijven, is er alle reden om een Digitale Bedrijfsruimte te creëren in samenhang met de bacheloropleiding Grafische technieken van de Hogeschool Francisco Ferrer.

Deze ruimte zal tot doel hebben het concurrentievermogen van bedrijven te verbeteren, nieuwe technologieën in verband met deze creatieve sector te verspreiden en te gebruiken en projecten te begeleiden met de steun van de Stad Brussel.

- Locatie: Noordwijk, Vijfhoek
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium - Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Openbaar Onderwijs - Diensten van de secretaris/ OE Smart City
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 4:
Nieuwe technologieën voor duurzame stedenbouw

Actie 4.1: Gebruik van Digital Twins voor een betere kennis van en inzicht in het gemeentelijke grondgebied

Deze digitale kopie die op de Stad Brussel en op stedenbouw in het algemeen wordt toegepast, is bedoeld als een besluitvormingsinstrument dat gebruikmaakt van verschillende technologieën (kunstmatige intelligentie, sensoren, enz.) en waarmee een aantal parameters kan worden verzameld die kunnen leiden tot de ontwikkeling van overheidsbeleidslijnen. Op de Grote Markt en in de aangrenzende straten zal een proefproject worden uitgevoerd in het kader van de door de Stad Brussel gelanceerde projectoproep "Smart City". Door het installeren van sensoren en het opzetten van een toezichtplatform wil dit project gebruikmaken van gegevens over verschillende onderwerpen:

• Detectie en terugkoppeling van informatie over het aantal mensen in de openbare ruimte, waardoor verzadigingsdrempels tijdens evenementen kunnen worden bepaald;

• Detectie van vrije/bezette parkeerplaatsen;

• Detectie van illegale stortingen, met als doel de interventie van agenten die instaan voor openbare netheid te stroomlijnen;

• Metingen van het geluidsniveau;

• Enz.

Het verzamelen van deze gegevens maakt het dan ook mogelijk om het gevoerde overheidsbeleid te objectiveren en de opvolging ervan te waarborgen. Na deze eerste ervaring op de Grote Markt zullen andere gebieden in aanmerking komen voor deze dienst.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Diensten van de secretaris/OE Smart City - I-City - Departement Stadsontwikkeling/OE Cartografie en tekenen + OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: ++

Actie 4.2: Het cartografische instrument BXLGIS ter beschikking stellen van het publiek via de website van de Stad

De Stad Brussel beschikt over een cartografisch instrument ter ondersteuning van de kennis van het gemeentelijk grondgebied en de visualisering ervan. Dit instrument heet CityGIS. Dit Geografische Informatiesysteem (GIS) verzamelt ongeveer 145 gegevenslagen die door de Stad zelf zijn ontwikkeld en 305 andere die afkomstig zijn van externe bronnen, over verschillende thema's zoals stedenbouw, demografie, enz.
Voor de diensten van de Stad is dit instrument een beheertool voor de aanleg van het grondgebied maar ook een informatiebron om een beeld te krijgen van het gemeentelijke grondgebied op een bepaald moment. Wat dit tweede aspect betreft, wil de Stad Brussel het BXLGIS als informatiebron ter beschikking stellen aan alle Brusselaars met betrekking tot talrijke aspecten zoals de ligging van handelscentra, gemeentelijke scholen volgens hun statuut, enz.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Cartografie en tekenen - Diensten van de secretaris/OE Smart City - I-City
- Prioriteit: +

Actie 4.3: Ontwikkeling van een plan met slimme verlichting voor de stad

Samen met de actie om het donkere netwerk tot stand te brengen, die werd ontwikkeld in het kader van de ambitie "Een Stad die ademt", zal de Stad Brussel het gebruik van nieuwe technologieën uitbreiden in het kader van de ontwikkeling van een gemeentelijk Lichtplan. Naast de vermindering van de nachtelijke verontreiniging ten behoeve van fauna en flora moet ook de ontwikkeling van intelligente verlichting worden overwogen om de openbare ruimte veiliger te maken op de meest geschikte plaatsen (in- en uitgangen van parkeergarages, geldautomaten, enz.) en om het energieverbruik te verminderen door gebruik te maken van bewegingssensoren om de verlichting te activeren wanneer mensen passeren.

- Locatie: op schaal van de stad - met een specifieke aanpak per district en/of per thema.
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten - Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Diensten van de secretaris/OE Smart City - Sibelga
- Prioriteit: +

Actie 4.4: Ontwikkeling van intelligente monitoring op het overheidsbeleid

Om ervoor te zorgen dat deze ambities en strategische plannen goed worden uitgevoerd, moet de Stad zorgen voor een intelligente monitoring van haar verschillende beleidsmaatregelen. Dit vereist een performant en geautomatiseerd beleid inzake gegevensbeheer. Het zou bijvoorbeeld relevant zijn om het water- en energieverbruik van openbare gebouwen te controleren, de door de Stad geproduceerde broeikasgassen te monitoren, de bestaande GBR-systemen te evalueren, enz.

- Locatie: op schaal van de stad -
- Actoren/Partners: Diensten van de secretaris/OE Strategie - OE Smart City
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 5:
Behoud van productieve activiteiten in de stad voor een veerkrachtigere economie

Streefcijfer (2030) →5% toename van het aantal bedrijven dat productieve activiteiten uitoefent op het grondgebied van de Stad

Actie 5.1: Het behoud van productieve activiteiten binnen gemengde blokken aanmoedigen

Een belangrijk thema is de verenigbaarheid van industriële en productieve activiteiten met andere stedelijke functies zoals wonen, vrije tijd, voorzieningen en openbare ruimten.

In feite kan worden vastgesteld dat het gemengde karakter dat bevorderd moet worden in gebieden met een hoge menging zeer beperkend kan zijn voor ondernemingen en vaak leidt tot het verminderen van de productieve activiteiten ten gunste van de productie van immateriële goederen (d.w.z. kantoren) of zelfs tot het eenvoudigweg verdwijnen ervan. In een aantal pilotprojecten, zoals fablabs, wordt daarom gezocht naar nieuwe vormen en gemengde typologieën op de schaal van het blok of zelfs het gebouw om dit fenomeen te beteugelen.

Uit de studie over de blokken van Laken blijkt dat er mogelijkheden zijn om de blokken te ontlasten maar ook om een productieve activiteit in stand te houden die verenigbaar is met andere functies. In dezelfde filosofie zal een studie moeten worden gestart voor het analyseren van het soort productieve activiteiten dat verenigbaar is met huisvesting; de noodzakelijke ontwikkelingen op het niveau van de wijk, het blok en het gebouw om een cohabitatie te bevorderen; de opwaardering en het behoud van het industrieel erfgoed in gemengde zones. Op basis van deze studie zal de Stad Brussel pilotprojecten uitvoeren.

- Locatie: Noordwijk, Laken
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen +OE Planning en ontwikkeling - Departement Grondregie en Economische zaken - hub.brussels
- Prioriteit: ++

Actie 5.2: Ontwikkeling van aantrekkelijke zones voor productieve activiteiten

Het aantrekkelijker maken van activiteitenzones in een stadsomgeving zal de komende jaren een belangrijk thema zijn, zowel vanuit het oogpunt van stedelijke integratie als de geboden ruimtemogelijkheden. Zij moeten uit economisch, logistiek en functioneel oogpunt aantrekkelijker worden door aanvullende activiteiten aan te kunnen bieden, zoals crèches, horeca, kwalitatieve en gezellige openbare ruimten, enz.

De Stad Brussel neemt al deel aan een dialoog die als voorbeeld dient binnen de Buda +-zone. Buda is een bedrijven- en industriegebied langs het kanaal waar veel productieve activiteiten zijn gevestigd. Het ligt deels op het grondgebied van de Stad, met name in Haren en Neder-Over-Heembeek, en deels in de gemeenten Vilvoorde en Machelen. Dit gebied, waar intergewestelijk wordt samengewerkt, vertegenwoordigt een groot potentieel voor het behoud van een stedelijke productieactiviteit die gericht is op meer circulariteit.

Het doel van deze samenwerking is het behoud van de economische hoofdactiviteit door te werken aan een gunstige omgeving met aanverwante diensten of functies. Buda + is dus een poging om dezelfde visie te ontwikkelen voor andere industriële sectoren in de Stad Brussel.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - hub.brussels
- Prioriteit: +

Actie 5.3: Beroepsopleidingen opzetten ter voorbereiding op de banen van morgen die verband houden met de circulaire economie

Het Gewestelijk Programma voor circulaire economie wil onze lineaire economie omvormen tot een circulaire economie en tegelijkertijd lokale banen creëren.

Er ontstaan nieuwe banen in verband met dit nieuwe economische model. Zo wordt het beroep van valorister steeds gewilder. Een valorister "streeft ernaar afval te beperken door de beste opwaardering en bij voorkeur het hergebruik ervan te bevorderen".

Er is een groeiende vraag naar personeel dat geschoold is in technieken die verband houden met de circulaire economie en het is belangrijk ervoor te zorgen dat jongeren deze leemte kunnen opvullen. De integratie van deze nieuwe vaardigheden in een beroepsopleidingscursus zal het mogelijk maken om jongeren voor te bereiden op de toekomst.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie - Lokale missie
- Prioriteit: +

Actie 5.4: Ontwikkeling van een voedselverwerkingscentrum in Haren

Haren was lange tijd de graanschuur van Brussel met een aanzienlijke productie van groenten en witloof in het bijzonder. De landbouwgebieden van Haren zijn geleidelijk kleiner geworden, met name voor de ontwikkeling van industriegebieden.

De vestiging van voedselverwerkende bedrijven in deze gebieden zou Haren in staat stellen om zijn geschiedenis nieuw leven in te blazen en vooral een voedselproducerende activiteit binnen het Brusselse Gewest in stand te houden. Wat de werkgelegenheid betreft, wordt geschat dat de ontwikkeling van een sector voor duurzame verwerking tussen 90 en 150 extra banen in Brussel zou opleveren (bron: gewestelijk plan Good Food).

Dit voedselverwerkingscentrum op basis van de korte keten zou werkplaatsen, opslagruimten en logistieke ruimten kunnen herbergen.

CityDev bezit verschillende sites die bestemd zijn voor productieve activiteiten. In dit verband wenst de Stad Brussel een samenwerking en een versterkt partnerschap tot stand te brengen om de toegang tot voedselverwerkende bedrijven te vergemakkelijken.

- Locatie: Haren
- Actoren/Partners: Citydev - Departement Stadsontwikkeling/OE Klimaat en Stad in transitie + OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 6:
Een duurzame stadslogistiek

Streefcijfer (2030) → Ontwikkeling van plannen voor zachte logistiek voor alle handelskernen

Actie 6.1: Anticiperen op de stedelijke integratie van een logistiek netwerk en het uitvoeren van leveringsplannen voor commerciële wijken.

Momenteel vindt het goederenvervoer bijna uitsluitend via de weg plaats, met een groot aandeel vrachtwagens en bestelwagens die zeer vervuilend zijn. De laatste jaren is het gebruik van dit type voertuig toegenomen omdat er steeds meer gebruik wordt gemaakt van e-commerce, met een stijging van 13% in 6 jaar (kerncijfers goederenvervoer in Brussel). De problematiek van de bestelwagens houdt verband met de kwestie van de "laatste mijl", d.w.z. de laatste fase van de leveringsketen waarin het goed op zijn eindbestemming wordt afgeleverd.

Deze stap is zeer duur en veroorzaakt veel problemen (vervuiling, toegenomen verkeer, veiligheid, enz.). Deze leveringen moeten dus worden gerationaliseerd om de gevolgen ervan voor het milieu en de stad te beperken.

De Stad heeft op haar grondgebied heel veel commerciële wijken, allemaal met verschillende kenmerken wat betreft bereikbaarheid en mobiliteit. Er zullen leveringsplannen worden opgesteld die aangepast zijn aan de wijken en samen met de handelaars zijn uitgedacht.

Met deze strategische plannen wordt beoogd om het leverings-/ophaalproces te stroomlijnen: om de bevoorrading en de inzameling onder de best mogelijke voorwaarden voor de handelaars te verzekeren maar ook om de relatieve bedrijfskosten te verminderen door goederen te groeperen.

Dit beperkt het aantal verplaatsingen en de tijd die nodig is voor het ontvangen en ophalen van goederen. Het uiteindelijke doel is de CO2-uitstoot te verminderen en de openbare ruimte comfortabeler te maken door files en onveilige verkeerssituaties te verminderen.

Deze plannen zullen dan ook oplossingen bieden op het gebied van zachte logistiek maar ook van bundeling voor detailhandelaars die op dezelfde strook zijn verzameld. Dit perspectief moet ook in beschouwing worden genomen in het kader van uitzonderlijke situaties, zoals bouwperioden.

Naast de vermindering en rationalisering van de verplaatsingen is het wenselijk om het tonnage of de grootte van de voertuigen te beperken, met name in gebieden waar het type weg geen optimale toegankelijkheid mogelijk maakt zonder dat bepaalde kruispunten opnieuw worden aangelegd, waardoor deze onveilig worden. In het geval van de Vijfhoek zou een beperking van de voertuiggrootte noodzakelijk zijn.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat en Stad in transitie - Departement Grondregie en Economische zaken - hub.brussels
- Prioriteit:+

Actie 6.2: De invoering van gedeelde logistiek voor onlineverkoop en leveringen door handelaars op wijkniveau ondersteunen

De laatste jaren is de fysieke handel afgenomen en de elektronische handel toegenomen. Dit fenomeen, dat al vóór COVID-19 goed ingeburgerd was, is met de gezondheidscrisis alleen maar toegenomen. Kleine handelaars in de belangrijkste winkelgebieden die het aantal klanten zien afnemen, moeten zich dus aanpassen om te kunnen blijven concurreren.

In deze context moet de Stad Brussel deze ontwikkelingen ondersteunen door een gedeelde logistiek in de handelswijken te bevorderen. In aanvulling op de voorgaande actie en steunend op de handelaarsverenigingen die aanwezig zijn op het grondgebied van de Stad is het belangrijk om een gedeeld en verdeeld beheer van de bevoorrading te organiseren. Dit model vermindert niet alleen het milieueffect maar biedt handelaars ook heel wat concurrentievoordelen, zoals kortere levertermijnen, betere kwaliteit van de dienstverlening, lagere distributiekosten, enz.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat en Stad in transitie - Departement Grondregie en Economische zaken - Diensten van de secretaris/OE Smart City - hub.brussels
- Prioriteit: +

Actie 6.3: Stedelijke distributiecentra creëren om de goederenstroom te vergemakkelijken en het afvalbeheer te verbeteren

Nog steeds met het oog op de vermindering van vervuilende logistieke trajecten wil de Stad Brussel ook de oprichting van Stedelijke Distributiecentra (SDC's) op macro- en microschaal (city-depot) aanmoedigen om het netwerk voor zachte logistiek te vervolledigen.

Deze infrastructuren hebben tot doel de goederenstroom naar de handelscentra op één enkel platform samen te brengen waardoor de routes voor het afleveren en ophalen van goederen, met name in de dichtstbevolkte gebieden, worden beperkt. Vrachtwagens en bestelwagens lossen of laden aan de SDC's van waaruit de goederen naar hun eindbestemming worden vervoerd met minder vervuilende en minder omvangrijke middelen die zijn aangepast aan de stedelijke omgeving (bakfietsen, kleine elektrische voertuigen, enz.). Deze SDC's moeten worden gevestigd aan de rand van commerciële centra, met voorzieningen die zijn aangepast aan deze zachte logistiek: leveringsplaatsen, logistieke wegen, enz.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat en Stad in transitie - Departement Grondregie en Economische zaken - Departement Openbaar Patrimonium - andere overheidsoperatoren - hub.brussels
- Prioriteit: ++

Actie 6.4: Het opzetten van een proefproject met ecozones voor het vervoer en de bezorging van pakketten en brieven aan particulieren

Om het systeem aan te vullen en de ontwikkeling van e-commerce te begeleiden, moet ook een antwoord worden gegeven op de problemen inzake leveringen aan particulieren en niet alleen aan professionals.

De Stad Brussel zal een proefproject met ecozones opstarten. Dat heeft tot doel een dicht netwerk van ophaal- en distributiepunten voor pakjes te creëren, van waaruit de pakjes op koolstofneutrale wijze worden bezorgd, net zoals bij de SDC's. In een slimme geest zal dit systeem worden aangevuld met een smartphoneapplicatie zodat het individu zijn of haar pakje kan volgen en traceren. Andere steden hebben dit soort projecten ontwikkeld in samenwerking met BPOST, zoals Mechelen en Louvain-la-Neuve.

- Locatie: Vijfhoek
- Actoren/Partners: OE Commerciële animatie- Departement Stadsontwikkeling/ OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling + OE Klimaat en Stad in transitie - Departement Grondregie en Economische zaken - hub.brussels - Bpost en andere operatoren die actief zijn op dit vlak
- Prioriteit:+

Strategische doelstelling 7:
Handel als instrument voor ecologische transitie

Streefcijfer (2030) →100% van de nieuwe huurders wordt geselecteerd op basis van duurzaamheidscriteria

Actie 7.1: De vestiging ondersteunen van voorbeeldige bedrijven die voldoen aan de behoeften van burgers en gebruikers

De handel moet zich aanpassen aan de vraag van stadsbewoners naar duurzamere producten, d.w.z. producten die minder afval genereren, minder energie verbruiken én gezonder en lokaler zijn. Op die manier zet zij ook aan tot verandering bij de consument en maakt zij deel uit van een economie die de ecologische transitie ondersteunt. Naast de wens van de Stad Brussel om de gewestelijke ambities op dit gebied over te nemen, wil zij zelf een beleid voeren dat erop gericht is bedrijven aan te trekken die duidelijk deel uitmaken van een duurzaam en veerkrachtig proces. Deze doelstellingen zijn namelijk opgenomen in de commerciële ontwikkelingsplannen van de Stad Brussel.

De oprichting van voorbeeldige bedrijven hangt in de eerste plaats af van het vinden van geschikte lokalen hiervoor, wat in het Brusselse Gewest niet gemakkelijk is gezien de prijs van de handelshuurcontracten en de beschikbare oppervlakten. In dit verband bezit de Stad Brussel via haar Grondregie heel wat commerciële cellen, voornamelijk in de Vijfhoek.

Deze commerciële cellen hebben een grote zichtbaarheid. Zij vormen derhalve een belangrijke hefboom voor de bevordering van een voorbeeldig handelsbeleid. De term voorbeeldig kan verwijzen naar één of meer criteria: lokale producten, producten uit de circulaire en/of sociale economie, afvalbeheer, schone levering, beperkte verpakking, enz.

Op basis van deze criteria zal de Stad bij de selectie van huurders de voorkeur geven aan bedrijven die ambitieus zijn op het gebied van duurzaamheid en veerkracht.

Voor de andere eigenaars van commerciële cellen zal de Stad een dynamische rol spelen in de vernieuwing van deze sector.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: ++

Actie 7.2: Eén of meer proefprojecten ontwikkelen die gericht zijn op hergebruik en sociale economie in gebieden met een grote commerciële zichtbaarheid

Om de rol van de handel als vector van de ecologische transitie te intensiveren, moet een nieuw handelsmodel worden gepromoot door er meer zichtbaarheid aan te geven. Commerciële bestemmingen, zoals het centrum van Brussel met de Nieuwstraat, de Centrumlanen of het zuiden van de Vijfhoek (Marollen), zouden een ideale etalage vormen.

Winkels die zich richten op hergebruik en de sociale economie zijn vaak van oorsprong kleine bedrijven. In deze context is het voor deze handelaars moeilijk om concurrerend en winstgevend te zijn in dure gehuurde winkelruimten. In het kader van de bovenstaande actie wenst de Stad Brussel het ontstaan van concentraties voor dit soort bedrijven aan te moedigen teneinde de kosten te bundelen voor een betere rentabiliteit van de commerciële oppervlakten. Deze bundeling maakt het gemakkelijker zich te vestigen in gebieden met een hoge zichtbaarheid.

- Locatie: Vijfhoek
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken - hub.brussels
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 8:
Steun voor lokale handel

Actie 8.1: Ontwikkeling van de mobiele handel en organisatie van evenementen als middel om commerciële zones/assen in moeilijkheden nieuw leven in te blazen en om de sociale samenhang van de wijken te bevorderen

In de centra die gericht zijn op dagelijkse aankopen is het voor de levenskwaliteit van de inwoners belangrijk om een lokaal commercieel aanbod in stand te houden. De Stad Brussel zet zich in om de ontwikkeling van de handel in Brussel te ondersteunen, in het bijzonder door middel van commerciële ontwikkelingsplannen die aangepast zijn aan elke commerciële as.

Om dit te behouden, moet er worden gewerkt aan de versterking van de kernen die een aanvullend aanbod vormen dat kan concurreren met de grootschalige distributie voor dagelijkse aankopen. Dit behelst het aantrekken van nieuwe, aangepaste winkels die met name rekening houden met de koopkracht van de inwoners. Een winkel moet niet alleen in de fysieke nabijheid van de klant zijn maar ook toegankelijk zijn voor hem in overeenstemming met zijn koopkracht.

Er moet ook worden gewerkt aan factoren voor indirecte retentie die verband houden met de commerciële omgeving, zowel wat betreft netheid, veiligheid als voorzieningen in de openbare ruimte (stadsmeubilair, voetgangerspaden, leveringszones).

De organisatie van markten, hetzij ambulant hetzij vast, zal het ook mogelijk maken om de commerciële mix aan te vullen in functie van de aangeboden producten en om nieuwe klanten aan te trekken.

De organisatie van evenementen bevordert de dynamiek van de handelscentra. Het maakt het namelijk mogelijk om bezoekers ter plaatse aan te trekken en verhoogt daardoor de waarde van bestaande winkels maar zorgt ook voor een bredere beleving. De Stad Brussel beschikt over een rijk aanbod aan evenementen die de identiteit van de handelscentra ten goede zullen komen.

Er kunnen feestelijke evenementen in de wijken worden georganiseerd (in nauw overleg en samenwerking met de handelaars- en buurtverenigingen) om te laten zien wat duurzame bedrijfsinitiatieven zijn en om ze onder de aandacht te brengen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Grondregie en Economische zaken/OE Opdrachten - Diensten van de secretaris/OE Openbare rust en evenementen
- Prioriteit: +

Actie 8.2: De commerciële aantrekkingskracht van handelaarskernen versterken door de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren en de identiteit van de wijken te versterken

Zoals aangegeven in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling zal de commerciële aantrekkingskracht van het stadscentrum worden versterkt indien rekening wordt gehouden met elementen die onlosmakelijk verbonden zijn met de levenskwaliteit van de inwoners: mix van functies, kwaliteit van de openbare ruimten, toegankelijkheid, netheid, enz. Al deze elementen zullen een positieve invloed hebben op de winkelervaring van de bezoeker.

Een beter beheer van de openbare ruimte, met name ter bevordering van de commerciële beleving, uit zich met name in een comfortabele en uitnodigende openbare aanleg die vaak hand in hand gaat met een grotere vergroening ervan. De kwaliteit van de winkeletalages is ook essentieel als merkimago voor de winkels maar ook voor de handelskern die door haar samenhang de identiteit van de wijk onthult.
In die zin zal de Stad Brussel het toepassingsgebied uitbreiden van het Reglement betreffende de stedenbouwkundige zone van de Grote Markt met betrekking tot de commerciële expressie teneinde dit te concretiseren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg + OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 9:
Voor kwaliteitsvol en duurzaam toerisme in de stadskern

Actie 9.1: Bestrijding van illegale appartementenhotels en evaluatie van de behoeften aan toeristische accommodatie om een kwalitatief aanbod te ontwikkelen

Er is een groot en gevarieerd aanbod aan toeristische accommodatie in Brussel. Hoewel hotels goed zijn voor 46% van het aanbod in het Gewest, worden de appartementenhotels steeds talrijker en ontwikkelen zij zich ten nadele van huisvesting in het bijzonder. De Stad telt ongeveer 2.000 huisvestingen van dit type en 600 alleen al in het gebied van de Grote Markt maar die zijn niet allemaal als zodanig aangegeven. In deze context heeft het Brussels Gewest het Besluit van 24 maart 2016 betreffende toeristische logies aangenomen, dat het mogelijk maakt deze illegale toeristische huisvesting te bestrijden. Om de Vijfhoek als woonplaats te behouden, is het van belang de behoefte aan toeristische accommodatie te evalueren wanneer nieuwe ontwikkelingen en de locatie ervan worden voorgesteld. De Stad Brussel wenst dat de gevraagde documenten in het kader van een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning de oprichting van toeristische accommodatie in de Vijfhoek objectiveren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Technisch beheer vergunningen en stedenbouwkundige inlichtingen + OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: +

Actie 9.2: Ontwikkeling van partnerschappen om een toeristisch netwerk op te zetten dat aangepast is aan de trage reiziger/reiziger per fiets (accommodatie, traject, enz.)

Steeds meer reizigers gaan langzamer en milieuvriendelijker reizen. Met name het aantal reizigers per fiets is de laatste jaren toegenomen. Brussel ligt aan de EuroVelo 5-fietsroute van Canterbury naar Rome. EuroVelo's zijn langeafstandsfietsroutes die Europa doorkruisen. De Stad Brussel wil een gastvrije stad zijn voor deze trage reizigers door een aangepast toeristisch netwerk te ontwikkelen zowel op het vlak van infrastructuur als op het vlak van (fietsvriendelijke) accommodatie en ontdekkingstochten. Er zou een label kunnen worden ontwikkeld.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Visit Brussels
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 10:
Betere toeristische en culturele zichtbaarheid van de wijken buiten de Vijfhoek

Streefcijfer (2030) → toename van 20% van het aantal bezoekers aan musea en attracties buiten de Vijfhoek

Actie 10.1: Ontwikkeling van een plaatselijke toeristische attractie in het Meudonpark in verbinding met de Passagiersterminal

Neder-Over-Heembeek beschikt over een belangrijk natuurlijk erfgoed dat zal worden ontwikkeld tot een kleinschalige toeristische attractie. In samenhang met bovengenoemde actie zal dit worden aangepast aan langzame reizigers (voetgangers, fietsers) en worden verbonden met de nieuwe passagiersterminal aan het kanaal om er een toeristische ontwikkelingsas van te maken. Vanaf dit punt zullen wandelingen worden ontwikkeld om het landelijke erfgoed van de wijk te ontdekken, van het Meudonpark tot Korte Groenweg, om zo het stadsbos en de boerderij Nos Pilifs te ontdekken. Deze laatste zou een aantrekkingspool kunnen worden die de relatie tussen mens en natuur in een stedelijke context in vraag stelt.

- Locatie: NOH
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Departement Openbare en groene ruimten - Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch Erfgoed - Departement Cultuur, Jeugd en Sport - Haven van Brussel
- Prioriteit: +

Actie 10.2: Het landelijke en agrarische karakter van Haren benutten om kleinschalige culturele evenementen te ontwikkelen

Haren heeft een sterk semilandelijk karakter, met bijzonder veel moestuinen en oude witloofboerderijen die getuigen van het agrarische verleden van deze wijk. Maar Haren blijft onbekend bij het grote publiek. De Stad werkt al vele jaren aan het herstel van het netwerk van paden en wegen in Haren, niet alleen als as van zachte mobiliteit maar ook als integraal onderdeel van het erfgoed van Haren. Door dit erfgoed te promoten via dit netwerk van trage wegen zullen de attracties van Haren onder de aandacht worden gebracht. Het Witloof Festival maakt reeds deel uit van dit proces en het zal dus nodig zijn om de organisatie van evenementen in deze richting uit te breiden met de dynamische krachten van de wijk.

- Locatie: Haren
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Cultuur, Jeugd en Sport
- Prioriteit: +

Actie 10.3: Opwaardering van de vallei van Maalbeek als locatie voor wandelingen en evenementen

De vallei van Maalbeek is een belangrijke structurerende as voor de Stad Brussel en verbindt de Europese Wijk met de Wijk van de Squares in een specifiek heuvellandschap. Deze vallei is echter onvoldoende ontwikkeld. De beek, die tussen 1853 en 1872 werd overwelfd, is niet langer zichtbaar en vervult niet langer zijn toevoerrol voor de watervlakken van het Leopoldpark en de Maria-Louizasquare. De vernieuwing van de wijk is niettemin ingezet met het Jean Reyplein maar deze blijft veel te rustig. In verband met deze verdwenen rivier zal de Stad Brussel het initiatief nemen voor evenementen en ontwikkelingen om symbolisch aan het bestaan ervan te herinneren en zo nieuwe bezoekers aan te trekken die een wijk met een sterke identiteit willen ontdekken.

- Locatie: Europese Wijk
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Cultuur, Jeugd en Sport
- Prioriteit: +

Actie 10.4: Verbetering van de toeristische en culturele aantrekkingskracht van de Leopoldwijk

De jaren 1950 brachten een ingrijpende verandering in de Leopoldwijk teweeg, met name door de vestiging van de gebouwen van de Europese Gemeenschap. Deze bouwwerkzaamheden gingen door in de jaren 1970, met als gevolg dat het perceel zodanig werd gewijzigd dat bepaalde blokken verdwenen ten gunste van de nieuwe gebouwen. Maar ondanks deze periode van intensieve bouw geven sommige gebouwen blijk van echte originaliteit. Vandaag vormt dit erfgoed het voorwerp van studies die tot doel hebben de emblematische gebouwen van deze periode te inventariseren en zo een toeristisch en cultureel aanbod te ontwikkelen dat verband houdt met dit symbolische erfgoed van de wijk.

De wijk ligt op de route die de museumkern van de Kunstberg, de Europese instellingen en de musea van het Jubelpark met elkaar verbindt. De heraanleg van de openbare ruimten langs dit pad, de opvulling van de benedenverdiepingen door de installatie van kunstwerken die verband houden met het Europese karakter in de bestaande lobby's zullen bijdragen tot de opwaardering van dit bijzondere erfgoed en tot het herstel van de vitaliteit in deze wijk.

- Locatie: Europese Wijk
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium/OE Historisch Erfgoed - Visit Brussels
- Prioriteit: +

Actie 10.5: Betere verspreiding van het aanbod aan evenementen en festivals

Om de druk op de Vijfhoek, waar een belangrijk deel van de grote culturele en feestelijke evenementen wordt georganiseerd (bijv.: Winterpret, Irisfeest, enz.), te verminderen, zullen kleinere evenementen op decentrale wijze worden georganiseerd in wijken buiten de stadskern. Dit zal zorgen voor een centraliteit op kleinere schaal maar zal de opstopping in de Vijfhoek helpen verlichten en tegelijkertijd andere delen van het gemeentelijke erfgoed van de Stad accentueren. Dergelijke initiatieven zullen ook de sociale samenhang en een nieuwe dynamiek in deze wijken bevorderen. De Stad Brussel heeft dit soort decentralisatie al uitgevoerd in het kader van de Baden van Brussel en de activiteiten van Winterpret in het Terkamerenbos, voorbeelden die navolging verdienen.

Een karakterisering van de openbare ruimten met betrekking tot de ontvangst van evenementen en festivals zal het mogelijk maken om het aanbod zo goed mogelijk aan te passen en de toekomstige ontwikkelingen te sturen. Dit moet ervoor zorgen dat deze activiteiten op positieve wijze samengaan met de functies inzake habitat, erfgoed en milieu.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Cultuur, Jeugd en Sport - Diensten van de secretaris/OE Openbare rust en evenementen
- Prioriteit: ++

Strategische doelstelling 11:
Een territoriale visie op het nachtleven van de Stad

Actie 11.1: Ondersteuning van de ontwikkeling van de expertise van de Nachtraad

De uitgaanssector, die in Brussel zeer dynamisch en gekend is, vormt een meerwaarde voor de Stad: evenementen en clubcultuur dragen bij tot zowel de culturele en economische vitaliteit als de toeristische aantrekkingskracht. Naar het voorbeeld van Parijs, Berlijn en Amsterdam heeft het Brussels Gewest in 2020 een Nachtraad opgericht om het nachtleven van de Belgische hoofdstad beter te beheren. De Nachtraad van Brussel bestaat uit verschillende vertegenwoordigers uit de commerciële en culturele sector en actoren uit het hart van het nachtleven van de Belgische hoofdstad.

De eerste opdracht van deze Raad is de expertise over dit thema te verbeteren: de nacht bestuderen om deze beter te begrijpen en het beheer ervan te verbeteren, met name wat de feestelijke dimensie ervan betreft. Een cartografische inventaris van de nachtelijke voorzieningen en diensten (horeca, feestzalen, evenementenlocaties, wachtdiensten, nachtelijk openbaar vervoer, enz.) zal het mogelijk maken om de eerste stappen te nemen naar een op het grondgebied afgestemde visie voor feesten in Brussel. De volgende stap is het definiëren van de typologieën van feestwijken, het focussen op bepaalde wijken samen met de actoren en het formuleren van aanbevelingen om het samengaan van de verschillende functies in de stad te verbeteren: wonen, milieu, feesten en nachtleven

De Stad Brussel zal bijdragen aan deze analyses en de conclusies van de studies gebruiken om het nachtleven op haar grondgebied te ontwikkelen en te organiseren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Diensten van de secretaris/OE Openbare rust en evenementen - Departement Cultuur, Jeugd en Sport - Nachtraad - Politiezone
- Prioriteit: +

Actie 11.2: Pleiten voor een integratie van de commerciële functie in administratieve gebieden, stedelijke industrieën en haven- en vervoersactiviteiten.

De havengebieden, langs het kanaal of bepaalde administratieve wijken zoals de Europese Wijk, bieden een locatie en een omgeving die geschikt is voor het onderbrengen van feestlocaties. De afwezigheid van bewoners en de beschikbaarheid van grote ruimten lenen zich immers tot een serene cohabitatie met feestelijke functies.

Deze gebieden worden in het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) ingedeeld als gebieden voor stedelijke industrie (GSI), Gebieden voor havenactiviteiten en vervoer (GHV) of administratieve gebieden. Het in 2001 aangenomen GBP definieert de toegestane bestemmingen per zone van het grondgebied en hun kenmerken. Voor GSI en GHV wordt de vestiging van winkels en voorzieningen enkel toegestaan zolang deze de gebruikelijke aanvulling vormen op de hoofdactiviteiten. Clubs en feest- en concertzalen worden beschouwd als handelszaken in de zin van het GBP. Daarom kunnen ze momenteel niet worden toegestaan in industrie- of havengebieden. In administratieve gebieden zijn commerciële bestemmingen beperkt tot 1.000 m².

Het Gewest werkt momenteel aan een bijwerking van het GBP om het aan te passen aan de nieuwe stedelijke realiteit. Dit is het moment om te pleiten voor het onderbrengen van feestlocaties in deze gebieden met een herdefiniëring van de toegestane activiteiten of oppervlakten.

- Locatie: Kanaalzone, Europese Wijk
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Perspective.brussels - Nachtraad
- Prioriteit: +

Actie 11.3: Samenwerken met het Gewest om een strategie bepalen voor het behoud van feestlocaties met inachtneming van de woonfuncties.

In sommige wijken maken feestruimten al jaren deel uit van het stedelijk weefsel, soms met internationale bekendheid. De woonfunctie heeft in deze wijken aan kracht gewonnen, hetgeen spanningen oplevert met de bestaande feestelijke activiteiten. In andere wijken zijn de feestfuncties toegenomen, met het risico dat de bestaande bewoners weggaan ten voordele van appartementenhotels.

In samenwerking met het Gewest moet een strategie worden uitgestippeld om in goede verstandhouding met de inwoners de kwaliteitsvolle feestzalen in de stad te behouden: geluidswerende maatregelen, voorkoop van naburige gebouwen, herbestemming van bepaalde etablissementen tot culturele voorzieningen, enz.

- Locatie: Europese Wijk
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Stadsaanleg - Diensten van de secretaris/OE Openbare rust en evenementen - Departement Cultuur, Jeugd en Sport - Nachtraad - Politiezone
- Prioriteit: +

© copyright Pierre Dushime

Ambitie VI: Een voorbeeldige en participatieve Stad

Waar gemeentelijke diensten een voorbeeldfunctie vervullen en de betrokkenheid van de burgers aanmoedigen

Strategische doelstelling 1:
Een betere leesbaarheid van de werking van de Stad

Streefcijfer (2030) →Toename van 10% van het aantal bezoekers van de website van de Stad Brussel

Actie 1.1: De website van de Stad Brussel verbeteren en gebruiksvriendelijker maken

Als voorwaarde voor een doeltreffende communicatie met de bevolking moet de website van de Stad worden verbeterd om de navigatie te vergemakkelijken. Momenteel beschikt de burger op de homepage van de website over tabbladen die betrekking hebben op het "administratieve" leven van de gemeente maar er moeten andere thematische tabbladen worden overwogen om de stappen van de burger of zijn zoektocht naar informatie (milieu/premies/stedenbouw/wegen/huisvesting enz.) te vereenvoudigen.

In dit verband moet een inventaris worden opgemaakt van de verschillende websites waarop de diensten die de Stad Brussel aanbiedt (Grondregie, OCMW, enz.) in detail worden beschreven om de informatie te centraliseren op één enkele interface. De terbeschikkingstelling aan het publiek van het cartografische instrument BXLGIS in het kader van de ambitie "Een dynamische en slimme Stad" zal tevens bijdragen aan de doorstroming van informatie.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Diensten van de secretaris/OE Externe communicatie
- Prioriteit: ++

Actie 1.2: De controle-instanties van de Stad openstellen voor aangestelde en deskundige externe personen

In overeenstemming met de Ordonnantie van 5 maart 2009 tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet, die oplegt dat de gemeentesecretarissen verplicht zorg moeten dragen voor de uitvoering en de monitoring van een intern controlesysteem, heeft de Stad Brussel een cel interne audit opgericht die bestaat uit specifiek aangeworven personen en personeelsleden. Haar rol bestaat erin te zorgen voor de naleving van goede bestuurspraktijken, en met name: beheer van de activiteiten van de Stad, beoordeling van de werkomgeving en betrouwbare, volledige en nauwkeurige informatie over de werking van de gemeentelijke instelling. Om deze doelstellingen kracht bij te zetten, lijkt het aangewezen om profielen/organisaties van buiten de Stad Brussel bij deze cel te betrekken om de objectiviteit en de onpartijdigheid van deze audit van de diensten en de werking van de gemeente te versterken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Diensten van de secretaris/OE Interne audit
- Prioriteit: +

Actie 1.3: Oprichting van een transdisciplinaire coördinatiecommissie die bevoegd is voor de grond- en vastgoedstrategie van de Stad Brussel

Op basis van de conclusies van de Interne audit werd de Directie strategische en operationele planning verzocht om "een gestructureerde dialoog tot stand te brengen tussen het Departement Stedenbouw, Openbaar Patrimonium, Grondregie van de Stad en de verschillende departementen om de behoeften aan uitbreiding en/of creatie van openbare voorzieningen en potentiële vastgoed- en financiële mogelijkheden (DWC, SVC, stedenbouwkundige lasten, schoolcontract, Feder, voorkoopperimeter, enz.) te identificeren, objectiveren, te kruisen en te plannen. Deze actie beoogt de oprichting van een coördinatiecommissie die tweemaal per jaar bijeen zal komen (idealiter in april en november, wat belangrijke momenten zijn voor de gemeentebegroting) en waarin ook het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad zal worden geïntegreerd om de doeltreffendheid van de gemeentelijke actie op het gebied van grondbeleid en vastgoedontwikkeling te waarborgen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium - Departement Grondregie en Economische zaken - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel
- Prioriteit:++

Actie 1.4: Een eenvormige administratieve verwerking van aanvragen van burgers garanderen via de omnichannel aanpak.

In haar IT-masterplan streeft de Stad Brussel naar een grondige renovatie van het IT-systeem dat gebruikt wordt door de gemeentelijke administratieve diensten, waarin de burger een centrale rol speelt. Het doel is om de burger betere, eenvoudigere, toegankelijkere, uitgebreidere, snellere en samenhangendere diensten aan te bieden. Om dit te bereiken wil de Stad Brussel een uniforme behandeling garanderen, ongeacht het kanaal dat wordt gebruikt om contact op te nemen (loket, e-mail, telefoon, portaal). Deze omnichannel benadering zal worden uitgerold over alle gemeentelijke diensten via een omkadering die het personeel in staat zal stellen kwalitatief hoogstaand werk te leveren en hun meest vervelende taken te zien verminderen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: OE Strategie & digitale transformatie
- Prioriteit: +

Strategische doelstelling 2:
De Stad Brussel, een avant-gardistisch grondgebied

Actie 2.1: Van onze scholen plaatsen van actie maken op het gebied van milieu, klimaat en burgerschap

Om de jonge generaties bewuster te maken van milieukwesties en klimaatrisico's zijn scholen de juiste plaats om van jongs af aan goede praktijken ter zake aan te moedigen. Daarom wil de Stad Brussel dat deze scholen deelnemen aan het project "Mijn school, mijn energie". In dit kader worden de leerlingen bewust gemaakt van energiegebruik, hernieuwbare energie en klimaatverandering. Vervolgens denken de leerlingen, op basis van een zoektocht naar energieverspilling in de school, na over een actieplan om het energieverbruik in de school, en dus de koolstofvoetafdruk, te verminderen en voeren ze dit plan uit. Met behulp van de GoodSchool DigiTool monitoren zij het elektriciteits-, water- en gas/stookolieverbruik van de school. Zo kunnen scholen het effect van hun acties beter berekenen en aanpassen. Het doel? Het energieverbruik van de school met 10% verminderen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Onderwijs
- Prioriteit: +

Actie 2.2: Partnerschappen ontwikkelen met de academische wereld om onderzoek naar veerkrachtige stedenbouwkunde te stimuleren

Om de bezinning over de parameters van een veerkrachtige Stad te stimuleren, is er alle reden om bruggen te slaan tussen academisch onderzoek en de realiteit van stedelijke ruimten om de praktijken te testen waarmee we kunnen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering. Daartoe zal de Stad Brussel partnerschappen ontwikkelen met laboratoria of onderzoeksconsortia die gevoelig zijn voor dit thema om het gemeentelijke grondgebied voor te stellen als ruimte voor de oprichting van een echt stedelijk ecosysteem dat de continuïteit tussen de bebouwde ruimte en de natuur waarborgt. Na de studie van het bureau Bas-Smets over de hellingen van de Zenne en het project voor vernieuwing van de Houtmarkt zal de Stad in andere wijken innoverende projecten ontwikkelen om deze ambitie waar te maken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied - Nexus
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - BSI - Metrolab - laboratoria LoUIsE of Cosmopolis - enz.
- Prioriteit: +

Actie 2.3: Waarborgen van de monitoring van gemeentelijke plannen door intelligent en transversaal beheer van interne databanken

De Stad zal een platform opzetten voor de follow-up door burgers van de gemeentelijke plannen, met name het Gemeentelijke Plan voor duurzame ontwikkeling. Deze digitale interface, die interactief zal zijn, zal de inwoners en gebruikers op thematische wijze informeren over de fasen voor het uitvoeren van de acties en het behalen van de gewenste doelstellingen. De kracht van dit platform is het in kaart brengen van de monitoring door de burgers van de gemeentelijke plannen om te zorgen voor transparantie bij de uitvoering ervan. Daarom is het belangrijk om te beschikken over betrouwbare en regelmatig bijgewerkte gegevens om de opvolging van het overheidsbeleid te waarborgen. De Stad Brussel zal een strategie ontwikkelen om de opvraging en het gebruik ervan door de diensten van de Stad en de gebruikers van de open databank op de website van de Stad te vergemakkelijken.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Diensten van de secretaris/OE Smart City
- Prioriteit: +

Actie 2.4: Een architectuurprijs creëren voor creatieve en innovatieve projecten

De Stad Brussel wil ook particuliere initiatieven op haar grondgebied ondersteunen en zal daarom voorstellen een architectuurprijs toe te kennen aan de meest innoverende bouw- of verbouwingsprojecten met volumewijzigingen voor wat betreft hun ontwerp, hun stedelijke inpassing en de integratie van energieprestatiecriteria in een circulaire visie (hergebruik van materialen, omkeerbaarheid, enz.).
Voor deze projecten moet een bouwvergunning zijn afgegeven en ze moeten overeenkomstig de voorschriften zijn uitgevoerd.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbaar Patrimonium
- Prioriteit: +

Actie 2.5: Het gemeentelijke wagenpark zoveel mogelijk koolstofvrij maken en naar behoefte bundelen

Om de omvang van het autogebruik in het Brussels Gewest te verminderen en in een beperkte economische context moet de Stad Brussel het beheer van haar wagenpark optimaliseren door het te bundelen volgens gelijkaardige gebruiken. Het gaat er niet alleen om de vervanging van thermische voertuigen door koolstofarme alternatieven op te voeren maar ook om ze te diversifiëren teneinde de toegankelijkheid in de openbare ruimte te verbeteren. Dit omvat in het bijzonder de ontwikkeling van een park met ophaalvoertuigen van kleine afmetingen die wendbaarder zijn op smalle wegen maar betreft ook de ontwikkeling van microrecyclageparken. Zij zouden ook worden uitgerust met huisvuilverdichters om hun capaciteit te vergroten. Met het oog op doeltreffendheid zullen de ophaaldiensten worden uitgerust met software voor het beheer van het park om het gebruik ervan te evalueren en zo nodig te bundelen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Openbare en groene ruimten
- Prioriteit: +

Participatie

Strategische doelstelling 3: Een verscheidenheid aan instrumenten inzetten om de representativiteit van burgers in participatieve processen te versterken.	Streefcijfer (2030) →Oprichting van de wijkraden in de stad, naast de bestaande wijkraden in Laken, Neder-over-Heembeek/Mutsaard, Haren en Europese wijk

Actie 3.1: De oprichting van wijkraden in de volledige Stad afronden

Het gaat er hier om de oprichting van deze wijkraden op het volledige grondgebied voort te zetten zodat het bestuur en de gekozen vertegenwoordigers kunnen gebruikmaken van de feedback van de bevolking over toekomstige projecten van de Stad. Deze moet worden uitgebreid naar andere doelgroepen en alle drijvende krachten van onze grondgebieden omvatten: inwoners, verenigingen, economie, universiteiten, gebruikers, enz. om ervoor te zorgen dat de adviezen volledig en meervoudig zijn.

- Locatie: Vijfhoek, Noordwijk en Louizawijk
- Actoren/Partners: Diensten van de secretaris/OE Brussel Participatie
- Prioriteit: ++

Actie 3.2: Een onlinelijst van verenigingen op het grondgebied van de Stad opstellen om hun zichtbaarheid te garanderen

In aanvulling op de voorgaande actie wil de Stad Brussel de lijst van actieve verenigingen per wijk en per thema regelmatig bijwerken door de creatie van een cartografische lijst op de website van de Stad Brussel. Verenigingen zouden, na verificatie door de diensten van Brussel Participatie, kunnen verzoeken om opgenomen te worden in deze lijst.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Diensten van de secretaris/OE Brussel Participatie
- Prioriteit: +

Actie 3.3: Een ruimte voor informatie en burgerparticipatie creëren in elk Lokaal centrum

De ontwikkeling van indirecte deelname via IT-instrumenten is een voorwaarde geworden om een deel van de bevolking te bereiken dat niet gewend is om deel te nemen aan het leven in de stad. Zij mogen ons echter niet doen vergeten dat rechtstreeks contact, dat een constructieve en openhartige uitwisseling tussen het gemeentebestuur en de inwoners bevordert, noodzakelijk is. Deze participatiehuizen zullen duidelijk herkenbare plaatsen zijn die specifiek gewijd zijn aan deze bijeenkomsten over de toekomst van de Stad Brussel en haar wijken en zullen zich bevinden binnen de "lokale centra" die in het kader van de ambitie "Een Stad die evolueert" zijn ontwikkeld.

- Locatie: Nexus
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium - Diensten van de secretaris/OE Brussel Participatie
- Prioriteit: ++

Ambitie VII: Een Stad van nabijheid

Zorgen voor gelijke toegang tot lokale diensten en voorzieningen

l'AUC - Endeavour - S. Kampelmann - A. Athanassiadis - Office KGDVS

Strategische doelstelling 1:
Verwezenlijking van de "Stad op 10 minuten"

Streefcijfer (2050) →100% van de bevolking en de gebruikers van de Stad Brussel hebben toegang tot lokale voorzieningen en diensten op minder dan 10 minuten te voet. Vandaag is dit percentage 80%.

Actie 1.1: De inventaris van lokale voorzieningen en diensten bijwerken, verfijnen en updaten

Om te beantwoorden aan de behoeften van een stad die in minder dan 10 minuten bereikbaar is, moet eerst een diagnose worden gesteld van de aangeboden voorzieningen en diensten om het potentieel ervan te benutten. In dit verband zal een volledige inventaris moeten worden opgemaakt van alle infrastructuren die in aanmerking genomen worden in het kader van het model van de "Stad op 10 minuten", met name de gemeentelijke infrastructuren. In deze inventaris die regelmatig op geautomatiseerde wijze wordt bijgewerkt, moeten de capaciteit van de installaties, hun programmering, hun oppervlakte, hun toestand, hun beheer en hun verzadiging worden gespecificeerd.

Deze opdracht behoort tot de missies van de gewestelijke "Taskforce Voorzieningen" die hetzelfde doel beoogt op haar interventieschaal. Met de aldus verzamelde en bijgewerkte gegevens zal de Stad Brussel de neveneffecten actualiseren die reeds opgenomen zijn in haar model "Stad op 10 minuten".

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium - Departement Cultuur, Jeugd, Sport - Departement Openbare en groene ruimten - Departement Openbaar Onderwijs - Departement Grondregie en Economische zaken - Perspective
- Prioriteit: ++

Actie 1.2: Doelstellingen inzake dekkingspercentages vaststellen en hiaten in lokale voorzieningen en diensten identificeren

Naast de vorige actie gaat het er ook om de vraag naar lokale voorzieningen en diensten te specificeren. Er moet aan worden herinnerd dat iedereen vrij is om gebruik te maken van een bepaalde voorziening of dienst, zelfs indien deze meer dan 10 minuten van zijn of haar woonplaats verwijderd is. Niettemin lijkt het nuttig om de verschillende profielen die aan deze vraag ten grondslag liggen te specificeren in het kader van een territoriale analyse van deze laatste. Daarbij wordt met name gekeken naar sociaal-demografische criteria (leeftijd, gezinssamenstelling, enz.) en sociaal-economische criteria (inkomensniveau) die van invloed zijn op de levensstijl en vervoerswijze.

De aanpak van de Stad Brussel is hier bijzonder toekomstgericht. In het kader van het GemPDO worden namelijk reeds percentages voorgesteld op basis van bevolkingsgegevens en deze worden vergeleken, hetzij op internationaal niveau, hetzij tussen de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hetzij op het niveau van de 7 wijken van de Stad. Dit werk moet worden voortgezet om de kennis van de vraag naar lokale voorzieningen en diensten te verfijnen.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - OE Cartografie en tekenen
- Prioriteit: ++

Actie 1.3: Reageren op geconstateerde tekortkomingen door de behoeften te objectiveren

Het in kaart brengen van de toegankelijkheid van lokale voorzieningen en diensten, informatie over de verzadiging en de op lange termijn vastgestelde dekkingspercentages zijn geen doel op zich en moeten worden gecombineerd tot besluitvormingsinstrumenten. Bijgevolg zal het antwoord op de geconstateerde tekortkomingen het voorwerp uitmaken van een territoriale analyse, gebaseerd op deze instrumenten maar ook op de terreinkennis van de verschillende betrokken diensten. Het gaat er dan ook om nieuwe infrastructuurvoorzieningen te creëren of bestaande te renoveren om de capaciteit ervan te vergroten of te rationaliseren, die voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk moeten zijn en open moeten staan. Dit betekent dat moet worden geanticipeerd op de mogelijkheden om bestaande voorzieningen uit te breiden, zoals besproken in de ambitie "Een Stad die evolueert" maar ook dat moet worden gezorgd voor een beredeneerde spreiding van de infrastructuren op het grondgebied. Daartoe, en afhankelijk van een analyse van de mogelijkheden, zullen de Stad Brussel en haar OCMW de voorkeur geven aan de bundeling van ruimten en de concentratie van diensten in "lokale centra" die binnen 10 minuten te voet bereikbaar zijn, wat neerkomt op één centrum per wijk van de Monitoring.

In die zin is het belangrijk dat deze centra groot genoeg zijn om een centrale rol in de wijken te spelen maar ook dat zij multifunctioneel zijn en de sociale en maatschappelijke functies voor een betere sociale integratie versterken. Anderzijds, en met het oog op veerkracht, moet deze uitrusting aanpasbaar zijn om de nodige levensduur te waarborgen. Zoals hierboven vermeld, zal de oprichting van de lokale centra ook een gelegenheid zijn om de in het GPDO gedefinieerde Lokale Identiteitskernen te testen en inhoud te geven aan die welke de Stad Brussel op haar grondgebied wenst te creëren. Aangezien zij de identiteit moeten markeren van de wijken waarin zij gevestigd zijn, moeten de lokale centra tenslotte gevestigd zijn in gebouwen met een sterke symbolische waarde waarmee de bewoners en gebruikers zich kunnen identificeren.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling - Departement Openbaar Patrimonium - Departement Cultuur, Jeugd, Sport - Departement Openbare en groene ruimten - Departement Openbaar Onderwijs - Departement Grondregie en Economische zaken
- Prioriteit: ++

Actie 1.4: Opstellen en bijwerken van een inventaris van grote projecten met een territoriale impact die door de Stad of door andere instanties op het grondgebied van de Stad worden gesteund

Parallel met de actie voor de oprichting van een transdisciplinaire coördinatiecommissie belast met de grond- en vastgoedstrategie van de Stad Brussel in het kader van de ambitie "Een voorbeeldige en participatieve Stad" wordt hier beoogd om een opvolging mogelijk te maken van de in dit kader vastgestelde overheidsprojecten via de oprichting van een specifieke databank. Deze openbare projecten worden in kaart gebracht en zullen via een geoportaal kunnen worden bekeken door zowel stadsmedewerkers als inwoners. Er worden 5 functies van projecten met territoriale impact voorgesteld: huisvesting; voorzieningen; milieu en leefomgeving; mobiliteit en gemengde projecten die minstens twee van deze functies combineren. De OE Planning en ontwikkeling van het Departement Stadsontwikkeling zal de criteria vaststellen die het mogelijk maken om deze te inventariseren in de 7 grote wijken van de Stad.

- Locatie: Gemeentelijk grondgebied
- Actoren/Partners: Departement Stadsontwikkeling/OE Planning en ontwikkeling
- Prioriteit: +